

accent

VÄRLDSKONGRESS

550 nykterister från hela världen
samlades i Fredrikstad i Norge

DANS I VALLSJÖBADEN

Musiken och den alkoholfria
miljön lockar glada dansare

Nyktert val?

Accent tar tempen
på partierna inför
riksdagsvalet

GUDRUN SCHYMAN

Om jämställdheten,
alkoholen och IOGT-NTO

10

TIPS FÖR BRA
CAFÉVERKSAMHET
I FÖRENINGEN

SÄLJ MILJONLOTTERIET OCH TJÄNA PENGAR ÅT DIN FÖRENING!

FÖRVERKLIGAR DRÖMMAR

www.miljonlotteriet.se/forening

VAL 2010: SPLITTRING I ALKOHOLFRÅGAN

12 Vilket parti vill egentligen vad när det gäller alkoholskatter, införsel och marknadsföring av öl, vin och sprit? Accent har ställt riksdagspartierna mot väggen och fått dem att bekänna alkoholpolitisk färg.

17

Gudrun Schyman är politisk entreprenör

Gudrun Schyman – politiker, feminist, alkoholist, kvinna. Feministiskt Initiativs talesperson och riksdagskandidat är mångfasetterad. Själv ser hon sig som en entreprenör.

Månadens medlem:

Annie Marie Sundbom

35 Ann-Marie Sundboms politiska arbete har tagit henne runt hela världen. Och allt började i ungdomslogen för 64 år sedan.

NYHETER

Lätt för minderåriga att köpa alkohol i Almedalen

Alkohol Under Almedalsveckan gjorde UNF stickprovskontroller i samband med olika mingel och fester. Resultatet visar att trots allt prat om förbättring av ålderskontroller har inte mycket hänt. **sid 6**

Vanligt med läkemedelsbehandling på Dagöholm

Behandling På IOGT-NTO:s behandlingshem Dagöholm får en fjärdedel av de intagna Metadon, Subutex eller Suboxone. Totalt behandlas cirka sju av tio med någon form av sinnespåverkande medicin. **sid 8**

Fler sjöfyllerister efter lagändring

Alkohol Under sommaren har kustbevakningen hävat in minst 159 personer misstänkta för grovt sjöfylleri. Det är 130 fler än förra sommaren. **sid 7**

OPINION

Ledare Chefredaktör Pierre Andersson har många minnen från kursgården Saxenborg, men menar nu att det är dags för IOGT-NTO-rörelsen att sälja den. **sid 4**

I RÖRELSE

Dansglädje i Vallsjöbaden

Verksamhet Till Vallsjöbaden kommer folk för att dansa. I natursköna omgivningar och alkoholfri miljö kan alla trivas. Stämningen är på topp och det är pirr och förväntan i luften. **sid 22**

OMSLAGSBILD
Mathias Lövström

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Att sälja kursgården Saxenborg är ett svårt beslut – men helt rätt.

Minnen räddar inte Saxenborg

Jag minns inte när jag var på Saxenborg första gången, kanske 1986. Minnena från stället är många, något jag knappast är ensam om. Sportlovsresor, UNF:s kurser under allhelgonahelgen, de rangliga kajakerna och kvällsbålen nere vid sjön.

När det nu verkar klart att stället måste säljas kommer mycket känslor upp till ytan. Många har engagerat sig i Saxenborg med otaliga arbetstimmar och med egna pengar. Men rationellt är det förstås helt rätt beslut – verksamheten har gått med förlust länge och inte ens kraftiga besparingar har kunnat ändra på detta.

Att driva vidare med viss förlust skulle kunna vara motiverat om IOGT-NTO-rörelsen hade en stor verksamhet vid Saxenborg. Nu är det inte så, vilket i praktiken – som styrelsen också påpekar – betyder att man subventionerar lunchservering till Grangärdeborna och konfirmationsläger för Svenska Kyrkan.

Som du kanske märker har vi byggt om lite i tidningen igen. Tanken är att du som läsare ska få en snabbare ingång till nyhetssidorna. Vi gör också bakdelen vassare genom att flytta Annas ordförandekrönika dit och inför samtidigt en ny avdelning kallad "Fråga FS". Där har du som läsare chansen att ställa frågor till förbundsstyrelsen och få svar i samma nummer.

Brev.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se eller Box 12825, 112 97 Stockholm
Alla publicerade insändare belönas med en Miljonlott!

Osaklig profilering av kristna

Hur ser en kristen nykterist ut? Den frågan får vi svar på i nummer fem av denna tidning. Ett raljerande svar som knappast kan bygga på intervjuer – men på fördomar.

Nattvarden beskrivs som motbjudande, självvalt eller påtvingat singelliv som onaturligt och kyrkkaffe som löjligt. Förmodligen är Rosa mer lika mig än nidsbilden. Jag avstår från alkohol. Inte på grund av något förbud i bibeln, något sådant finns ju inte. Jag avstår för att det är bra för mig själv, för min omgivning och för alla andra.

Jag är gift och har barn. Liksom Rosa ber jag varje dag om Guds förlåtelse. Och liksom hon har jag roligt ibland. Men inte när jag tän-

ker på all nöd i världen. Den försöker jag också lindra, men givetvis gör jag för lite.

RELIGIÖSA ANDERS
PENSIONERAD PRÄST

SVAR Osakligt, javisst!

Anders, först vill jag säga att det är tråkigt om du blev sårad av beskrivningen av religiösa Rosa i förra numret av Accent. Tanken var ju inte på något sätt att göra en saklig profilering. Som jag tror du förstår var ambitionen snarare att sätta upp en skrattspegel framför oss som valt att vara medlemmar i IOGT-NTO. Vi

vinna på att inte alltid ta oss själva på största allvar tror jag.

PIERRE ANDERSSON, CHEFREDAKTÖR

Förrädiska rörläckor mellan välgörare och nödställda

■ Hos de flesta av oss finns en önskan att hjälpa nödställda, vilket skapat praktiska lösningar via hjälporganisationer, som genom direkta rörläckor fördelar bidragen till behövande.

Tyvärr upptäcks ibland läckor i rören, som till ringa men onödig del decimerar gåvorna. Det kan var onödigt dyr administration eller

direkta brott i form av snikna eller svikna förtroenden.

När jag såg Postkodlotteriet som sponsor till sändningarna av VM i fotboll blev frågan om det var till detta som prenumeranterna satsat pengar – även om Postkodlotteriet är ett lotteri vars överskott ger bidrag till flera samhällsnyttiga organisationer.

Hoppas därför att prenumerationspengarna hämtas från spelkontot och inte

minskar enskildas direkta bidrag till hjälporganisationer, som fördelar betydligt större andel av influerna medel till ändamålen. Postkodlotteriet ger vinstmöjligheter och underhållning samt bidrar till välgörenhet, men bör därför inte ersätta direkta bidrag till hjälporganisationer, som ofta kan erbjuda nödvändig akuthjälp vid katastrofer.

THORE GÅRMARK

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Pressläggning detta nummer: 16 augusti
Nästa nummer kommer 24 september

Pierre Andersson
Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren
Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzowsky@iogt.se

Joanna Wågström
Redaktionssekreterare, nyhetsreporter
08-672 60 50, joanna.wagstrom@iogt.se

Mathias Lövström
Art director
08-672 60 53, mathias.lovstrom@iogt.se

Accent ges ut av IOGT-NTO, UNF (Ungdomens Nykterhetsförbund) och Junis (IOGT-NTO:s Juniorförbund).

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Anders Perstrand, Andreas Apell, Martin Gradén, Ragni Svensson, Jörgen Rosin **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se

Webbplats www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (225 kr/år)** och **adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Pierre Andersson, 08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se **Tryck** VTT Grafiska, Vimmerby **Obeställt material** Tidningen svarar inte för

insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering.

I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.

TS-kontrollerad upplaga 2009 39 600 **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

UNDER EN INTENSIV TIMME tävlar tusentals deltagare i olika lag runt om i Sverige, i Pumpen. I tävlingen är nästan allt tillåtet för att hitta de rätta svaren... Uppslagsverk, miniräknare, telefoner, webben och vänner är till stor hjälp för att underlätta arbetet. Pumpen är en välkänd prövning inom IOGT-NTO-rörelsen, tävlingen har arrangerats i 45 år!

Man tävlar i lag. De flesta lag kommer från någon av IOGT-NTO-rörelsens föreningar och kårer, men tävlingen är öppen för lag med deltagare som inte är medlemmar. Det är lättare att komma fram till svaren om man är fler som hjälps åt. Ni kan bilda lag tillsammans med andra föreningar. Som ett bidrag och för att ni ska få en ännu trevligare kväll skickar vi ut fikacheckar till alla deltagande lag!

TID: torsdag den 11 november klockan 20.00-21.00

PLATS OCH LOKAL: bestämmer ni i laget

ANMÄLAN: skicka anmälan senast den 18 oktober på www.logt.se/pumpen eller ring 08- 672 60 05.

PRAKTISKA UPPGIFTEN BÖRJAR NU!

Ni kan få 10 poäng till tävlingen genom att ni gör den praktiska uppgiften. Den praktiska uppgiften är att man i sin förening/kår eller tävlingslag ska ha genomfört en studiecirkel och slutrapporterat den till NBV senast den 11 november 2010.

STUDIECIRKELN SKA GENOMFÖRAS KRING NÅGOT AV FÖLJANDE SJU MATERIAL:

• Alkoholl • Absolut avslöjande • Inte väcka monstret • Världens vatten • Köp en, betala för många! • Klimatsmart matglädje • Oliktentlighet

Kontaktuppgifter till er NBV-avdelning: www.nbv.se eller 08-672 61 00.

Mer information om Pumpen: www.logt.se/pumpen eller 08-672 60 05.

Våra Gårdar, serviceorganisationen för nykterhetsrörelsens och andra alkoholfria lokaler, söker en handläggare för

Kultur och Konstfrågor

Dina arbetsuppgifter blir att:

- utveckla vår Konst och Kulturverksamhet i nära samarbete med våra medlemsorganisationer och vårt studieförbund NBV.
- Utbilda arrangörer
- En av inriktningarna är barn och ungdom.

Vi söker dig som är konst- och kulturintresserad och har en utbildning och/eller har arbetat med dessa frågor. Du är en bra administratör, har god samarbetsförmåga och gillar att arbeta med människor. Du är medlem i nykterhetsrörelsen eller är beredd att bli det, och har körkort. Tjänstgöringsgrad: 50%

Vårt kansli finns på Stora Essingen och du blir en av vårt arbetsteam på sex personer. Läs mer om Våra Gårdar på www.varagardar.se. Vill du veta mer om tjänsten ring VD Olle Häggström 0733-72 63 52.

Din ansökan, med CV och bilagor vill vi ha så snart som möjligt och **senast måndag den 6 september** till: Våra Gårdar, Olle Häggström, Box 12825, 112 97 Stockholm, olle.haggstrom@varagardar.se

770 13 Grangärde • 0240-64 00 11 • www.saxenborg.se

Kallelse till extra föreningsstämma i Saxenborg ekonomisk förening

IOGT-NTO-rörelsens kursgård Saxenborg ekonomisk förening kallar härmed samtliga andelsägare till en extra föreningsstämma söndagen den 26 september klockan 11.00 på Saxenborgs kursgård, Grangärde.

Vid den extra föreningsstämman kommer förslag från styrelsen om försäljning av Saxenborgs kursgård och fördelning av eventuellt överskott vid en sådan försäljning att hanteras.

Styrelsen

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Saxenborg ska säljas

FASTIGHET Den nya styrelsen har ägnat våren åt att försöka rädda IOGT-NTO-rörelsens kursgård Saxenborg. Trots ett kraftigt besparingsprogram har man inte lyckats få någon lönsamhet i driften. På det senaste mötet beslutade en enig styrelse att man vill sälja kursgården.

– Det är en verksamhet som blöder, säger Robert Damberg, sekreterare i styrelsen och en av dem som engagerat sig för att rädda kursgården. Driften går inte runt och de besparingar vi gjort har inte hjälpt. Vi måste sälja.

Det formella beslutet om försäljning fattas vid en extra stämma i slutet av september.

– Vi räknar med att det blir ett beslut om försäljning även där. Vi vet ju att IOGT-NTO velat sälja ett tag nu och jag tror att även UNF är inne på det spåret.

Vid en värdering för några år sedan angavs Saxenborgs värde till omkring 6,5 miljoner kronor. Styrelsen räknar dock inte med att få så mycket vid en försäljning.

– Vi är ganska nöjda om vi kan täcka skulderna på 3 miljoner, säger Robert Damberg.

PIERRE ANDERSSON

206

personer misstänks för narkotikabrott efter reggae-festivalen i Uppsala i augusti. Accent noterar att det är en nedgång från förra årets toppnotering om 280 misstänkta för samma brott.

16-ÅRING KÖPTE VIN I ALMEDALEN

Under Almedalsveckan gjorde UNF stickprovskontroller i samband med olika mingel och fester. Resultatet visar att trots allt prat om förbättring av ålderskontroller har inte mycket hänt.

UTKÖPSKONTROLL Vid minst två tillfällen kunde 16-åriga UNF:are köpa ut vin. Det ena tillfället var vid Centerns stånd, där man ville visa hur bra det är med gårdsförsäljning och utan att blinka lät 16-åringen köpa ett glas vin.

Det andra tillfället var vid ett rödgrönt mingel. Vidar Aronsson, förbundsordförande på UNF, är kritisk. Men inte särskilt förvånad.

– Det här visar verkligen att man inte ens när massmedias kameror är på genomför ålderskontroller, vilket klart pekar

UNF:aren Amanda Langland är 15 år och kunde utan problem köpa alkohol i Almedalen.

på att systemet vi har med alkoholservering inte fungerar alls. Varken i Almedalen eller någon annanstans. När vi ställde Centern mot väggen svarade de med en motfråga: Var är flickans

föräldrar? De ansåg att ansvaret låg på föräldrarna. Helt otroligt, säger Vidar Aronsson.

UNF har polisanmält händelserna.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Köpenhamn kan få färre barer

ALKOHOL Köpenhamn kan i framtiden få färre barer och krogar med utskänkningstillstånd. I alla fall om stadens hälsokommunalaråd, Ninna Thomsen, får som hon vill. Hon är oroad över att nära hälften av de danska männen har problem med alkohol och att allt fler unga dricker. Därför vill hon att staden nu undersöker hur många serveringar med utskänkningstillstånd som ligger i närheten av skolor och gymnasier.

– Det får inte vara för kort avstånd mellan krogen och skolorna, menar hon.

Kommunalarådet Thomsen vill dessutom förbjuda alkoholreklam på bensusmackar, reklampelare och kommunala byggnader.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Färre barn till missbrukare nås av kommunernas stödgrupper

BARN Allt fler kommuner erbjuder stödgrupper för barn till missbrukare. Det visar Juniförbundets senaste rapport "Nå ut!" 2010.

– Det är en glädjande bekräftelse på att fler kommuner gör något för de här utsatta barnen. Och jag tror att det är mycket tack vare vårt arbete som förbättringen har skett, säger Christer Wik, vice ordförande på Junis.

För sju år sedan, då den första Junis-rapporten kom, kunde uppgav endast 57 procent av kommunerna att de kunde erbjuda stöd. I dag är siffran uppe i 87 procent.

– Det visar att vi har lyckats

Christer Wik

få kommunernas uppmärksamhet kring den här frågan, konstaterar Wik.

Däremot har antalet barn som nås av stödgrupperna minskat något.

– Kommunerna måste bli bättre på att

nå ut till de berörda barnen, bland annat genom ett bredare samarbete med barnorganisationer, föreningar, skola och förskola. Knäckfrågan är alltså; hur får vi fler barn till stödgrupperna? I några kommuner, som Örebro, arbetar man redan framgångsrikt med att nå barnen. Vi hoppas på att fler kommuner ska ta efter.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Fler sjöfyllerister efter lagändring

ALKOHOL Under sommaren har kustbevakningen håvat in minst 159 personer misstänkta för grovt sjöfylleri. Det är 130 fler än förra sommaren. Anledningen är främst ändringen i sjöfyllerilagstiftningen, men beror också på det vackra vädret, menar Kustbevakningen.

Fram till och med den 20 juli har Kustbevakningen genomfört cirka 1150 rutinmässiga utandningsprov i hela landet. Totalt har 178 båtförare varit tillräckligt onyktra för att gå vidare för bevis-tagning.

Ändringarna i sjölagen och alkoholutandningslagen trädde i kraft den 1 juni och innebär att det nu finns en promillegräns på 0,2 promille på sjön för dem som

framför båtar som är 10 meter eller mer och som kan framföras i 15 knop eller mer. För mindre och långsammare båtar får föraren inte ha druckit mer än att han eller hon kan framföra båten på ett säkert sätt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Okej att bli full inför barn?

ALKOHOL Åtta av tio svenskar anser att det är fel att bli berusad när barn är med. Samtidigt menar mer än sex av tio att det inte är fel att någon blir berusad på en privat fest. Det visar en opinionsundersökning som IQ gjort.

Bland yngre medelålders män och unga män är den dominerande åsikten – nio av tio tillfrågade – att det inte är fel att någon gång bli full på en fest. Kvinnor är mer återhållsamma. Drygt hälften anser att det är fel att någon gång bli full på fest.

– Barn märker när vuxna har druckit alkohol. Därför är det viktigt att ha måttliga alkoholvanor och att fundera över i vilket sällskap man berusar sig som förälder, säger Ann-Therese Enarsson, vd för IQ.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

3 FRÅGOR

Erika Comasco, numera doktor vid Uppsala universitet, som i sin doktorsavhandling **studerat varför ungdomar i Sverige dricker**.

Varför dricker ungdomar?

– De dricker främst av antingen sociala skäl, för att stänga av eller för att dominera. På det sociala planet kan det handla om att skapa bättre stämning eller att man dricker för att andra dricker. **Bland de som dricker av dominansmotiv är orsakerna ofta att få andras respekt eller att man genom att dricka vill sätta sig över någon.** Andra dricker helt enkelt för att stå ut, lugna ner sig och glömma sina problem.

Hur påverkar sociala och genetiska faktorer?

– En kombination av sociala och genetiska faktorer ökar risken för alkoholmissbruk. Det är alltid en kombination, om du har genetiska faktorer men en i övrigt trygg tillvaro behöver du inte utveckla ett missbruk. I min undersökning såg vi att hos de ungdomar som fått konsekvenser på grund av alkoholdrickandet förekom de genetiska faktorerna oftare än hos de som hade ett mindre riskfyllt drickande.

Du använde flera olika metoder för att mäta ungdomarnas drickande, varför?

– Vi gjorde enkäter, intervjuer och tog hår- och blodprov för att se vilken mätmetod som fungerade bäst. Vi kom fram till att ungdomarna svarade olika beroende på om det var en intervju-situation eller en enkät. Vissa sa också att de inte drack trots att proverna visade det. Slutsatsen är att tillförlitligheten till ungdomarnas självrapporterade vanor inte är hundra procent och man borde alltid åtminstone använda sig av två mätmetoder.

JOANNA WÄGSTRÖM

FOTO: PRIVAT

Är det bra med nya promillegränser på sjön?

Den 1 juni infördes nya regler för sjöfylleri. Precis som på vägarna blev gränsen för rattfylla 0,2 promille. Reglerna gäller dock endast båtar som är längre än tio meter eller går snabbare än 15 knop. Polisen och Kustbevakningen fick också större möjligheter att genomföra nykterhetskontroller.

FÖR Peter Karlsson, projektledare och medlemsansvarig på Sweboat

"Det är klart att alkohol och båtkörning inte går ihop. Vi har över en miljon båtlivsutförare i Sverige, med tanke på det sker det väldigt få dödsolyckor men när det händer är alkohol för ofta inblandat.

Visst är det så att det inte är samma trängsel och hastigheter på sjön men det finns ingen anledning att dricka sprit när du är ute och kör båt.

Vi på Sweboat är positiva till lagen eftersom vår uppgift är att marknadsföra båtliv och jag tror inte att vi säljer färre båtar på grund av den här lagen. Snarare tvärtom eftersom båtlivet blir ännu tryggare.

Man bör inte köra båt alkoholpåverkad helt enkelt och det är bra att det finns ett regelverk att hålla sig till."

EMOT Göran Egnell, före detta ordförande för Kungliga Motorbåtklubben

"Vägen är i allmänhet bredare på sjön än för biltrafiken. Dessutom går båtar inte lika fort som bilar. Av den anledningen är det olämpligt att ha samma promillegräns på sjön som för biltrafiken. Vi hade

en utmärkt lag innan där du fick repressalier om du hade mer än 1 promille och det hände något. Det är märkligt med storleks- och fartgränserna. Små båtar får ha förare med högre promillegräns än båtar över 10m.

Vi vet att de flesta dödsolyckorna till sjöss sker på insjöar med små båtar vid fiske. Hur ska man komma till rätta med det? Jag tycker självklart inte att man ska vara onycker när man kör båt men promillegränsen är överdriven. Vi skulle kunna ha 0,5 promille som våra grannländer har."

Obligatoriskt med alkohol för rattfyllerister

ALKOHOL Alkolås blir obligatoriskt för den som dömts för rattfylla. Det kan bli verklighet om regeringens förslag från den 15 juli klubbas igenom. Syftet bakom förslaget är att förhindra återfall i rattfylleri och på så vis minska antalet döda och skadade på grund av rattfylleri. 30 procent av de förare som dör i trafiken är alkoholpåverkade och var tredje rattfyllerist kör påverkad igen.

– Obligatoriska alkolås för dömda rattfyllerister är en effektiv åtgärd, eftersom den dömda måste ansöka om att det fortsatta körkortsinnehavet ska förenas med ett villkor om alkolås, säger infrastrukturminister Åsa Torstensson.

MARIA ZAITZEWSKY

”

”Heroin är ett lömskt odjur som ledde mig förbi alla gränser”

Annika Östberg, dömd för del i dubbelmord 1981, sommarpratade i radions P1.

BEHANDLING MED VANLIGT PÅ DAGÖ

På IOGT-NTO:s behandlingshem Dagöholm får en fjärdedel av de intagna Metadon, Subutex eller Suboxone. Totalt behandlas cirka sju av tio med någon form av sinnespåverkande medicin. Utöver substitutionsmedicinerna kan det röra sig om lugnande, sömtabletter eller antidepressiva.

BEHANDLING – I vissa fall handlar det om liv och död och då tycker vi att vi måste hjälpa personen till ett dragligt liv. Jag tycker inte att bara för att vi står under IOGT-NTO så kan vi inte ha den här typen av behandling. Det är bara i en ideal värld som alla kan bli drogfria, säger Anna-Lena Borén, Dagöholms vd.

På Dagöholm finns det fyrtio platser. Ungefär en fjärdedel av dem fylls av opiatmissbrukare och så gott som alla av dem har någon form av substitutionsbehandling.

Under behandlingstiden är det få som trappar ut sin medicin. Substitutionsmedicinering för heroinberoende ska inte trappas ner på flera år, oftast inte alls, och innan man gör det är det viktigt att ha en stabil tillvaro.

Inom IOGT-NTO har läkeme-

FOTO: DAGÖHOLM

Sedan 1939 har IOGT-NTO drivit behandlingshemmet Dagöholm. Under en lång tid behandlades främst alkoholmissbruk. I dag är det vanligast att Dagöholms klienter har någon form av blandmissbruk.

delsbehandling varit en het diskussion och frågan har varit uppe på kongressen där man beslutade att förbundet inte skulle vara emot substitutionsbehandling. Läkemedel ska kunna användas men drogfrihet ska alltid vara målet.

– Jag vill i dagsläget inte säga att substitutionsbehandling inte får förekomma men det är problematiskt eftersom forskningen inte är ense om vitsen med de här drogerna. En del säger att det är en väg ut ur missbruk medan andra hävdar att det är ett sätt att

hålla missbruket levande, säger IOGT-NTO:s förbundsordförande Anna Carlstedt.

Borde inte IOGT-NTO som är ett nykterhetsförbund driva ett drogfritt behandlingshem?

– Jag kan inte svara ja eller nej på den frågan. Jag säger inte att det system som vi har nu är optimalt och ser man att drogfrihet inte uppnås kanske vi måste omvärdera. Vi från förbundsstyrelsen har inte diskuterat det här fullt ut med Dagöholms styrelse men det kan vara dags att göra det nu.

Lyckad kamratstödsresa till Gotland

KAMRATSTÖD I början av juni gjorde sexton kamratstödare, både vuxna och barn, från Skellefteå en personutvecklingsresa till vackra Gotland. Syftet med resan var att möta gotländska kamratstödare från bland annat Visby och Hemse, byta erfarenheter, lära sig nya sätt att tänka kring kamratstöd och hur man

jobbar. Men framför allt var syftet att ha roligt tillsammans.

– Det blev både allvar och många skratt under resan, berättar Åke Eriksson distriktskonsulent från IOGT-NTO i Västerbotten.

Gruppen fick också möjlighet att upptäcka Gotlands skönhet och historia. Bland annat besökte

man Fårö i norr och Hoburgsgubben i söder. Lummelundagrotorna besågs liksom Visby och dess ringmur.

– Visst blev det lite gruff ibland, men på det stora hela blev det en väldigt trevlig och lyckad resa, konstaterar Åke Eriksson.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

LÄKEMEDEL DAGÖHOLM

Dagöholms behandling.

- Varje person får en individuell behandlingsplan när de skrivs in på Dagöholm.
- Flera gånger i veckan har klienten individuella samtal med sin handledare.
- Man har även gruppssamtal.
- En gång i veckan har personen samtal med en psykoterapeut.
- Det finns möjlighet att gå i skolan och läsa upp betyg eller jobba med någonting på hemmet, exempelvis i köket.
- På fritiden anordnas olika gemensamma aktiviteter.
- Klienterna har tillgång till träningsrum och musikstudio. De kan även få akupunktur.

Carl-Åke Andersson som är ordförande i Dagöholms styrelse och ledamot i IOGT-NTO:s förbundsstyrelse säger att frågan om läkemedelsbehandling diskuterats i behandlingshemmets styrelse.

– Ställningstagandet är att vi överlag accepterar läkemedelsbehandling men självklart är målet att man ska bli drogfri.

Utöver substitutionsbehandlingen får merparten av dem som är inskrivna på Dagöholm antingen sömtabletter, lugnande eller antidepressiva mediciner. Vissa får mediciner vid separata tillfällen medan andra tar dem dagligen.

– Om personen själv inte vill sluta kan de ha medicinen under hela behandlingen. När de skrivs ut får de med sig läkemedel för en vecka. Sedan får de gå till en läkare för att få nytt recept, säger Anette Gjers som är sjuksköterska på Dagöholm och förklarar att många når man bara genom medicin eftersom de har bestämt sig att de måste ha någonting.

– Då gäller det att hitta ett läkemedel som gör att de mår bättre men som de inte blir beroende av.

Enligt henne händer det flera gånger i månaden att någon lämnar ett urinprov som är positivt på läkemedel som de inte har recept för, trots att medicinen på Dagöholm förvaras på hennes kontor i ett låst skåp och delas ut på bestämda tider.

– Antingen har de fått det utifrån eller från någon här. Ibland låtsas folk svälja sin medicin men sparar tabletten under tungan och säljer den vidare i stället.

Vid Korpberget som är ett behandlingshem på Svanö utanför Kramfors jobbar man efter en annan strategi med en behandling fri från läkemedel. De har femtio platser och ungefär en tredjedel av dem brukar fyllas av opiatberoende.

– Det är inte lätt att komma hit, från början kan många ha mycket ångest men det är okej att må dåligt och vi tar hand om det inom gruppen. Vi har alltid personal här och måste vi sitta en hel natt med någon så gör vi det, säger Tina Ångman som är biträdande föreståndare på Korpberget. Vi vet att det fungerar att bli helt drogfri, även för opiatmissbrukare. Men visst finns det de som inte pallar och skriver ut sig.

JOANNA WÄGSTRÖM

Föreningsengagemang främjar hälsan

HÄLSA Den som är aktiv i en förening, har bra kontakt med sina grannar och känner trygghet i boendemiljön ökar sina chanser till en god hälsa. Det visar en ny avhandling om "socialt kapital" från Umeå universitet. Forskaren Malin Eriksson lät 15 000 personer i Umeåregionen svara på en enkät i ämnet boendemiljö och hälsa. Det visade sig att bland annat föreningsengagemang bidrog till att förbättra hälsan hos både män och kvinnor. Sannolikheten att

vara föreningsaktiv var dock fyra gånger högre för en person med lång utbildning jämfört med en kortutbildad person. Studien visade också att det är mer hälsofrämjande för kvinnor än för män att bosätta sig i ett område med stort socialt kapital, alltså där grannar bryr sig om varandra och där man är aktiv i lokala frågor.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

KOMMENTAREN

Mellanmjölksorganisation

Jag gick med i IOGT-NTO för att jag trodde att jag och IOGT-NTO hade samma vision, samma ideologi. Men sedan jag lärt mig mer om organisationen är jag kluven inför det jag sett.

Dels ser jag en professionell organisation som med stor skicklighet deltar i den politiska debatten, dels ser jag en "lagomorganisation" som inte vågar sticka ut hakan och ta ställning.

En organisation som säger – vårt mål är inte att alkohol helt ska förbjudas. Om inte det är målet för en nykterhetsorganisation, vad har man då för mål?

Om jag vill stå bakom dem som vill minska den skadliga konsumtionen av alkohol behöver jag inte gå med i en organisation överhuvudtaget. Det är bara att sälla sig till resten av befolkningen i Sverige. Där är alla överens.

Det finns fler exempel på IOGT-NTO:s lagom-attityd. Det här med lättölen. Varför ska Sveriges största nykterhetsorganisation dricka lättöl? Jag förstår det inte. Jag har hört argument som att det inte går att dricka sig full på lättöl. Men varför ska man dricka alkoholhaltiga drycker överhuvudtaget? Kan inte ens IOGT:are klara sig helt utan alkohol, hur ska då andra kunna göra det?

Ett annat exempel är det här med substitutionsbehandling som var uppe för diskussion på förra kongressen med slutsatsen att IOGT-NTO inte är emot den typen av behandling men att målet alltid ska vara drogfrihet.

Jag säger inte att substitutionsbehandling är fel. Men jag tycker att IOGT-NTO borde ta ställning för helnykterhet även när det gäller läkemedel. Det är det som är IOGT-NTO:s uppgift i mina ögon – att stå för helnykterhet i alla lägen.

Jag gick inte med i IOGT-NTO för att vara lagom och följa strömmen.

JOANNA WÄGSTRÖM
REPORTER PÅ ACCENT

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

FOTO: JANNE ERIKSSON

Biokämpar får kulturpris

PRIS I många år har IOGT-NTO-medlemmarna Sten Olsson och Ivar Westling kämpat för Älvdalens bio och bland annat stått bakom en totalrenovering av lokalerna. Exakt 100 år efter invigningen kunde de återinviga bion efter en varsam renovering. För sina ideella och helhjärtade insatser belönas de nu med kommunens kulturpris.

– Vi känner oss mycket hedrade, säger Sten Olsson.

På Skansfesten, på Rots skans, var det högtidlig utdelning av kulturpriset till de båda biografkämparna.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

”Vår slutsats är att det blivit vanligare att anmäla langningar, inte att det langas mer.”

Vidar Aronsson, ordförande för Ungdomens Nykterhetsförbund, angående att antalet polisanmällda fall av langning ökat med mer än 500 procent på tio år enligt statistik från Brottsförebyggande rådet.

MILJONREGN ÖVER VÅRA GÅRDAR

FASTIGHET När Boverket den 31 maj fördelade 23,5 miljoner kronor till nybyggnad, upprustning, energiåtgärder och tillgänglighetsanpassning gick nästan 4 miljoner till lokaler anslutna till Våra Gårdar.

Allra mest fick Centrumlokalen i Hammarstrand, drygt 1,3 miljoner, till bland annat fasadåtgärder och utveckling av lokaler. Även Hudiksvall och Tierp fick runt en halv miljon vardera för omgörning och tillgänglighetsanpassning.

Ytterligare ett tiotal lokaler fick mindre summor i bidrag. Jämfört med Folkets Hus och Parker och Bygdegårdarna fick Våra Gårdar en stor del av Boverkets kaka, hälften av det man hade ansökt om. Olle Häggström på Våra Går-

FOTO: JONAS FORSBERG

dar säger att man är relativt nöjd med fördelningen av resurserna, även om det finns många medlemmar som är besvikna eftersom de inte fått något bidrag alls.

– De som prioriterats bort är

bland annat anläggningar som bara används en del av året och som av Boverket anses ha för höga kostnader, säger Olle Häggström.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Alliansen satsar på digital bio

KULTUR Nu vill allianspartierna satsa på digital bio. Med Centerpartiet som drivande kraft lovar man 50–60 miljoner kronor totalt i investeringsstöd. Förutsatt att man vinner valet. Goda nyheter, tycker Våra Gårdar, vars biografer – ett 70-tal – runt om i landet önskar digitalisering för att bredda sitt utbud.

– Det är bra att man från regeringens sida nu anser att tiden är mogen för ett statligt stöd för digital bio. Men pengarna räcker inte, utan det krävs en ekonomisk motprestation med pengar från exempelvis kommun och andra aktörer. För de minsta biograferna är det fortfarande en lång väg kvar. Men det är i alla fall en bra början, anser Lars Gillegård på Våra Gårdar.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Lokal i Skövde nedbränd

BRAND Den 20 juli brann den 100-åriga IOGT-NTO-lokalen på Drottninggatan i Skövde. Serveeringslokalen blev helt utbränd och två våningar rökskadades. Ingen person skadades. Polis och räddningstjänst rubricerade branden som mordbrand och nu har en 18-årig kvinna häktats. Fler personer kommer att höras.

Kent Eriksson, kassör i lokal-föreningen 17 Thor, är bedrövad över händelsen.

– Jag blev både chockad och ledsen. Vi har lagt ner så mycket jobb på vår lokal. Nu väntar vi på renovering och sanering, vilket sker så snart försäkringsbolaget hör av sig.

Föreningsverksamheten är för tillfället flyttad till Blå Bandets lokal i Skövde.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Alkobom succé på camping

ALKOHOL På Norrvikens camping i Båstad får den som blåser för hög promillehalt i alkomätaren som sitter på entrébommen inte komma ut.

– Det här gör vi främst för att få våra gäster att tänka till innan de sätter sig bakom ratten med alkohol i kroppen, säger Olle Eriksson, ordförande i förvaltningskommittén.

– I början var många gäster tveksamma. Men nu blåser åttio procent och ser det bara som något positivt som gagnar dem själva.

Alkobommen aktiveras av ett kort som gästen drar och sedan blåser man i munstycket. Om allt är okej öppnas bommen. Det är dock frivilligt att blåsa i alkomätaren.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Diageo kampanjar mot bakiskörning

ALKOHOL Att köra bil dagen efter är korkat. Det slår Harrys restauranger, Trafikverket och Diageo Sweden (som står bakom många kända starkspritsmärken) fast i en gemensam kampanj som under augusti sätter fokus på att alkohol kan påverka körförmågan även dagen efter festen. Till sin hjälp har de seriehunden Rocky. På elva av Harrys restauranger runt om i Sverige möts gästerna av budskapet "Don't drink and drive".

– Trafikverket, krogbranschen och vi på Diageo har olika erfarenheter kring alkohol. Men en gemensam nämnare är viljan att uppmuntra till ett ansvarsfullt drickande. Med den här kampanjen försöker vi bidra till attitydförändringar genom att väcka

människors insikt om att alkohol och bilkörning inte hör ihop, inte heller dagen efter, säger Frida Nilsson, pressansvarig på Diageo Sweden.

Men ni vill ju att människor ska dricka alkohol, det är vad

era produkter handlar om. Är inte medverkan i kampanjen hyckleri?

– Vi är givetvis stolta över våra produkter, men vill att de ska förknippas med trevliga sammanhang, inte med rattfylla och problem. Vi vill att människor ska dricka på ett ansvarsfullt sätt. Därför medverkar vi i den här kampanjen. Ja, vi vill sälja våra produkter, men vi vill inte att folk kör bil alkoholpåverkade.

Är inte kampanjen bara ett sätt att marknadsföra Diageos produkter ytterligare?

– Jag tror inte att så många känner till Diageo som företag, utan bara de märken vi saluför. Vi gör inte reklam för våra spritmärken i den här kampanjen.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Helene Sigfridsson

FOTO: FREDRIK HJERLING

Makalösa blir årets lobbyister

PÅVERKAN IOGT-NTO-medlemmen Helene Sigfridsson, generalsekreterare på den ideella föreningen Makalösa föräldrar, utsågs under Almedalsveckan till årets lobbyist av tidningen Resumé. Hon är glad och smickrad över utmärkelserna.

– Det känns bra att ensamföräldrar, som är en osynlig grupp i samhället, lyfts fram, säger Helene Sigfridsson.

Hon är nöjd över juryns motivering.

– De tycker att vi har en bra koppling mellan gräsrotterna och de synpunkter vi framför till politikerna. De tycker också av vi använder sociala medier, bland annat Facebook, på ett smart sätt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BILDEN

FOTO: LINN BERGRANT

Kollo på Laxön. Ett 20-tal barn i åldrarna 7 till 12 år kunde njuta av sol och bad, koj- och flottbygge samt uppsättandet av en teaterpjäs. Kollot blev mycket uppskattat av både föräldrar och barn och de flesta är nu uppskrivna för en kollovecka även nästa sommar.

– Ett mycket gott betyg, föräldrarna var väldigt imponerade av vår verksamhet, säger verksamhetsansvarige Janne Fryklund.

14 miljarder

Under tre veckor har 450 kaliforniska poliser förstört jättelika cannabisodlingar värda 14 miljarder kronor i det otillgängliga bergsmassivet Sierra Nevada i östra Kalifornien.

Val 2010: Partierna oense om alkohol

	Moderaterna	Folkpartiet Liberalerna	Centerpartiet
1. Vill ni öka, minska eller bibehålla antalet serveringstillstånd och öppettiderna på krogen?	→ Det är upp till varje kommun att bestämma vilka öppettider de vill ha. Vi tycker däremot inte att den nationella lagstiftningen bör ändras när det gäller öppettider eller kraven för att få serveringstillstånd.	→ Folkpartiet står bakom de generella reglerna för öppettiderna 11.00-01.00 med möjlighet till förlängning till kl. 03.00 eller längre efter särskild prövning av respektive kommun. Det måste dock vara tydliga krav på ålderskontrollen och indraget serveringstillstånd när krogar serverar underåriga. Det ska råda nolltolerans mot krogar som serverar alkohol till underåriga.	→ Alkohollagen håller på att moderniseras. Utgångspunkten är att hålla fast vid en restriktiv alkoholpolitik. Bland annat anpassas kraven på köksutrustning och matutbud. Det förändrade regelverket kommer antagligen att innebära att fler restauranger ansöker om serveringstillstånd. Det är upp till den lokala tillståndsmyndigheten, precis som idag, att bedöma huruvida en krog som vill det, ska kunna hålla öppet längre.
2. Hur vill ert parti att alkoholreklamen ska regleras?	→ Med de ändringar som föreslagits i regeringens proposition om en ny alkohollag tycker vi att systemet i stort sett fungerar bra.	→ Folkpartiet står bakom alkohollagen. Lagen slår bl.a. fast att måttfullhet ska iaktas vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter. Vidare får inte reklam- eller marknadsföringsåtgärder vara påträngande, uppsökande eller särskilt rikta sig till ungdomar under 25 år.	→ Centerpartiet vill ha ett nationellt förbud mot alkoholreklam.
3. Vad vill ni göra åt gränsvärdena för införsel av alkohol?	→ Vi vill behålla dagens gränsvärden.	→ FP anser att nivåerna för införsel av alkohol skall halveras. I dag kan privatpersoner föra in orimligt stora mängder alkohol för privat konsumtion. De höga införselkvoterna för såväl alkohol som tobak är ett hot mot folkhälsan.	→ Vi vill skärpa införselreglerna/kvoterna för att minska den mängd alkohol som förs in i Sverige. De höga införselkvoterna leder bland annat till att en del av den alkohol som förs in lagligt, säljs vidare på ett olagligt sätt.
4. Vill ni att gårdsförsäljning av alkohol ska tillåtas?	→ Ja.	→ Regeringen har i samband med förslaget till den nya alkohollagen valt att tillsätta en utredning gällande gårdsförsäljning av alkoholdrycker. Syftet är att se över hur detta kan ske på ett sätt som är förenligt med EU-rätten liksom detaljhandelsmonopolet och utan att det leder till negativa konsekvenser för folkhälsan. Folkpartiet avvaktar denna utredning men för oss är bevarandet av alkoholmonopolet det allra viktigaste.	→ Ja, under förutsättning att det inte äventyrar detaljhandelsmonopolet. Gårdsförsäljning av livsmedel levandegör landsbygden och fungerar också som en positiv signal till närområdet att driva fram andra näringspositiva investeringar. Förslaget är i linje med vår positiva syn på småskalighet och närproducerade varor. Det finns dock flera frågetecken som behöver redas ut, därför ska en utredning se närmare på frågan.
5. Vill ni ha höja, sänka eller bibehålla alkoholskatterna?	→ Vi menar att alkoholskatten måste vara avvägd, den kan inte vara för hög – då det endast driver människor att köpa alkohol på andra ställen än Systembolaget, helt utan samhällets vetskap eller möjlighet till kontroll, men den kan heller inte vara för låg, då det skulle innebära stora risker ur ett folkhälsoperspektiv.	→ Folkpartiet anser att alkoholskatten ska ligga kvar på nuvarande nivå. Systembolaget, som är en hörnsten i svensk alkoholpolitik, har en försäljning som ligger på en stabil och acceptabel nivå varför vi inte anser att det är nödvändigt att förändra alkoholskatten.	→ Regeringen har under mandatperioden höjt skatten på alkohol. Centerpartiet har stämmobeslut på att sänka skatten på öl och vin för att motverka den illegala införseln. Frågan är inte på dagordningen för närvarande. Det är viktigt att vi kan verka för att EU höjer sina minimiskatter.

Moderaterna vill ha gårdsförsäljning, Vänsterpartiet säger nej. Men vilket parti vill egentligen vad när det gäller alkohol-skatter, införsel och marknadsföring av öl, vin och sprit? Accent har ställt riksdagspartierna mot väggen och fått dem att bekänna alkoholpolitisk färg.

Kristdemokraterna

→ Vad som är avgörande är att de som ha fått tillstånd sköter sig och följer regelverket och lagstiftningen. Det behövs också en skarp tillsyn. Generösa öppettider är vanligast i storstäderna. Vi anser att det på många håll är för generöst. Utöver alkoholkonsumtionen ser vi allvarliga problem som följer i spåret av öppettiderna: bråk, våld och brott är några.

→ Vi står bakom alkohollagens kap. 7, som reglerar marknadsföringen av alkoholdrycker.

→ **Kristdemokraterna anser att gränsvärdena är alldeles för generösa. Det borde dras en gräns ungefär vid hur mycket man klarar att bära.**

→ **Vår inställning är att gårdsförsäljning inte bör tillåtas. Det tyngsta skälet är att vi inte på något sätt vill riskera att förlora det svenska monopolet men vi ska också värna folkhälsan.** Det sitter nu en utredning som ska utforma regler för gårdsförsäljning som är förenliga med EU-rätten, detaljhandelsmonopolet och utan att det strider mot folkhälsan.

→ Vi för idag inga diskussioner om förändring av alkoholskatterna.

Socialdemokraterna

→ Den nuvarande regeringens ändringar i alkohollagstiftningen gör det lättare för fler restauranger att få serveringstillstånd. Det kan bli nödvändigt att ingripa om antalet serveringstillstånd ökar kraftigt eller om andra problem uppstår. Vi har krävt att regeringen årligen till riksdagen ska redovisa utvecklingen och vilka alkoholpolitiska konsekvenser de nya reglerna fått i kommunerna.

→ Det ska finnas en tydlig lagstiftning för alkoholreklam. **Om sedan branschen utarbetar egna etiska riktlinjer är det bra men det ersätter inte lagstiftning.** Möjligheterna att skärpa reglerna för alkoholreklam bör provas.

→ Vi vill minska dem. Dagens tillåtna införselnivåer är för stora och bör begränsas.

→ Nej, regeringen är på fel väg. Tillåter vi gårdsförsäljning kan EU ifrågasätta Sveriges rätt att låta Systembolaget ha försäljningsmonopol.

→ Vi rödgröna föreslår i den gemensamma vårmotionen att skatterna på alkohol och tobak höjs med totalt två miljarder kronor netto från och med 1/1 2011. Effekten av förslaget är att en flaska vin som idag kostar 70 kronor ökar i pris med 2,50 kronor och en flaska sprit ökar med cirka 24 kronor.

Vänsterpartiet

→ Vi vill minska antalet serveringstillstånd och korta öppettiderna. **Vi är oroad över den pågående trenden med allt fler serveringstillstånd och de ändringar i lagen som gjordes i och med den ny alkohollagen.** Samtidigt anser vi att tillämpningen i kommunerna behöver bli mer restriktiv. Krogar bör inte få servera alkohol efter klockan 03.

→ Den bör förbjudas. Folkhälsan och en restriktiv alkoholpolitik måste vara överordnade. För att möjliggöra lagstiftning i Sverige om förbud mot alkoholreklam krävs det en utredning för att bringa klarhet i hur marknadsföring av alkohol förhåller sig till EG-rätten.

→ De måste sänkas. Alkoholpolitiken inom EU måste bli en folkhälsofråga istället för en fråga om fri rörlighet av varor. **Alkohol är inte en vara vilken som helst!**

→ Nej. Det äventyrar hela det statliga detaljhandelsmonopolet och riskerar att leda till ytterligare ökad konsumtion.

→ Höja. De rödgröna planerar för höjningar av skatterna så att exempelvis en flaska vin som idag kostar 70 kronor ökar i pris med 2,50 kronor och en flaska sprit ökar med cirka 24 kronor. **Vi är öppna för att höja skatten på alkoholhaltiga drycker ännu mer.**

Miljöpartiet de gröna

→ Kommunerna bör även fortsättningsvis ha ansvaret för att bevilja serveringstillstånd, de känner bäst till de lokala förutsättningarna. Men vår målsättning med tillståndsgivningen är att den skall ske så att riskerna för överkonsumtion och alkoholrelaterade problem minimeras. Det måste även bli möjligt för kommunen att kunna begränsa antalet serveringstillstånd i en stad eller stadsdel av folkhälsoskäl.

→ Reklam och alkohol hör inte ihop. Mer begränsningar måste bli möjliga att göra med hänvisning till folkhälsan. Det bör i princip inte vara tillåtet med alkoholreklam i tidningar, tidskrifter eller TV. På offentliga platser bör det ej vara tillåtet.

→ Miljöpartiet har sedan Sveriges inträde i EU drivit kravet på att införselkvoterna skall ligga kvar på den nivå de låg före det svenska inträdet och vi har inte sett någon anledning att ändra det ställningstagandet.

→ **Vår kongress har sagt tydligt nej till gårdsförsäljning i traditionell mening, dvs direkt försäljning utanför Systembolagets verksamhet.** Däremot anser vi att en gård som producerar egen alkoholhaltig dryck i samband med annan aktivitet, som provsmakning eller restaurangverksamhet, skall ha möjlighet att sälja egenproducerade alkoholdrycker inom ramen för Systembolagets verksamhet.

→ Vi vill höja dem. Vi föreslår en höjning av tobaks- och alkoholbeskattningen i det rödgröna budgetalternativet med totalt två miljarder. I förslaget ökar priset för en vinflaska som idag kostar 70 kronor med ca 2,50. En flaska sprit ökar i pris med ca 24 kronor.

"Mitt politiska engagemang är starkt sammankopplat med nykterhetsrörelsens frågor och jag skulle önska att fler medlemmar engagerade sig politiskt."

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Val 2010: Nya vägar för alkoholpolitik

Accent har träffat fyra medlemmar som gått in i politiken. TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Elin Lundgren (S): "Inom politiken kan våra frågor drivas hårdare"

Jag är en person som tycker en massa och därför är jag med i både politiken och IOGT-NTO. De alkoholpolitiska frågorna inom nykterhetsrörelsen har alltid engagerat mig, men jag kunde inte alltid påverka på det sätt jag önskade. Frågorna är komplexa och jag kände ett behov av att bredda mig för att kunna påverka mer.

För mig hänger begreppen ihop, det är inga vattentäta skott mellan mitt engagemang i nykterhetsrörelsen och SSU. Tvärtom hämtar de näring från varandra. För mig handlar alkoholpolitik om hur vi tar

hand om varandra och våra barn. Den bästa alkoholpreventionen är att ge barnen en trygg skolgång och bra skolor. Det är ingen fråga som IOGT-NTO driver, men som

Engagerad partipolitiskt: 2003

Uppdrag: ledamot i kommunfullmäktige, vice ordförande i socialnämnden, vice ordförande Gävle Arbetarekommun. Kandiderar till riksdagen.

Medlem i IOGT-NTO: 1992

Bor: i Gävle

jag kan jobba för inom SSU och på så vis påverka barns förhållande till alkohol. En trygg uppväxt ger bra hälsa, så är det.

Mitt politiska engagemang är starkt sammankopplat med nykterhetsrörelsens frågor och jag skulle önska att fler medlemmar engagerade sig politiskt. Inom politiken kan våra frågor drivas hårdare. Men jag hade nog aldrig engagerat mig politiskt om jag inte hade varit medlem i nykterhetsrörelsen. UNF har lärt mig allt man behöver för att jobba politiskt. Att skriva, hur man påverkar och talar med människor. ■

FOTO: JOHAN ÖRJES

Mona Örjes (C): "Det är enklare än man tror"

Mitt stora engagemang och mitt hjärta finns inom nykterhetsrörelsen. Men jag insåg ganska snart att det är lättare att göra skillnad som politiker än som aktiv inom IOGT-NTO.

När jag var UNF-ordförande jobbade jag mycket med att påverka politiker. Men som politiker är det bara att räcka upp handen och lägga ett förslag. Man är direkt i hetluften. Jag känner att jag gör mest nytta för de frågor jag brinner för så här.

Att ha med sig nykterhetsperspektivet in i politiken är jättebra, alla vet att jag är nykterist och jag har många tillfällen att lyfta fram frågor som alkoholens inverkan på upplevelsen av otrygghet. Eller att centern ska ha föräldrautbildningar kring problem med tonårsbarn. Det är klockrent frågor som IOGT-NTO står för och som jag som centerpartist också kan driva.

Eftersom jag arbetar som verksamhetskon-sulent för IOGT-NTO i Uppsala har jag dock valt att arbeta med kulturfrågor i politiken, snarare än sociala frågor. Jag vill inte hamna i en lojalitetskonflikt.

Att jag valde att gå med i just centern var för att partiet tror på människors egen drivkraft. Samtidigt som man värnar om de svaga. Jag har haft oerhört stor nytta av IOGT-NTO i mitt politiska arbete. Klivet från UNF till politiken var varken stort eller svårt. Jag kände redan till hur en organisation och ett parti är uppbyggt, jag kunde prata inför folk och föra fram mina åsikter. Det hade UNF lärt mig. Jag önskar att fler medlemmar vågade prova politiken. Det är enklare än man tror. ■

Engagerad partipolitiskt: 1995

Uppdrag: sitter i kulturnämnden, ersät-tare i kommunfullmäktige

Medlem i IOGT-NTO: 1983

Bor: Enköping

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Björn Karlsson (S): "Jag vill kunna påverka i större kretsar"

Mitt partipolitiska engagemang handlar om att jag vill vidga mina vyer och kunna påverka i större kretsar än bara inom nykterhetsrörelsen.

Jag behövde möta folk med andra idéer, samtidigt som jag ville kunna påverka dem att tänka "nyktert" och nå ut med IOGT-NTO:s budskap. Att jag blev just sosse beror på min uppväxt. Båda mina föräldrar var social-demokrater.

För mig finns inga vattentäta skott mellan politiken och IOGT-NTO, eftersom jag ju jobbar med sociala frågor, omhändertagande och annat som rör vård och hälsa. Det sociala arbetet och IOGT-NTO:s ideologi går som en röd tråd genom allt jag gör. Jag hör till de medlemmar som anser att alkoholfrågan inte bara handlar om nykterhet, utan också om hälsa, demokrati och vår omvärld i stort. Jag har en helhetssyn som jag applicerar även i politiken.

Det är utmärkt att sitta i socialnämnden när man är nykterist. Där tas bland annat beslut om utskänkningstillstånd. Vi är faktiskt tre nykterister som sitter i nämnden. IOGT-NTO har gett mig en bra grund att stå på i politiken, eftersom de strukturellt liknar varandra med folkbildningstanke och studiecirklar. IOGT-NTO har lärt mig att våga mig upp i talarstolar, att utveckla och ta fram material och att arbeta förebyggande. Det har jag stor nytta av i politiken. ■

Engagerad partipolitiskt: sedan mitten av 1990-talet

Uppdrag: Sitter i Östersunds kommuns socialnämnd, i kommunfullmäktige samt landstingsfullmäktige. Är nämndeman i hovrätten.

Medlem i IOGT-NTO: 1973

Bor: Östersund

FOTO: FREDRIK HJERLING

Helena Leander (MP): "Jag har nytta av IOGT-NTO varje dag"

Min ingång till politiken var att jag ville rädda världen. Jag ville kunna förändra och påverka. Miljön engagerade och därför föll mitt val på miljöpartiet.

Eftersom jag sitter i skatteutskottet är det givet att jag brinner för skattefrågor och ekonomi. Jag sysslar mycket med klimatskat-ter och hur våra skattemedel används för att förbättra miljön. Man kan säga att min huvud-arena är politiken, inte IOGT-NTO.

Mitt engagemang inom nykterhetsrörelsen handlar främst om social gemenskap och kul fester. Eftersom IOGT-NTO ofta lobbar hos politiker blir det ju lite klivet för mig att samtidigt jobba politiskt inom IOGT-NTO och miljöpartiet. Men visst driver jag många alkoholfrågor inom partipolitiken. Tullfrågor, införselkvoter och skatt på alkohol.

Jag är även vice ordförande i riksdagens nykterhetsgrupp och tror och hoppas att jag genom min nykterhet kan påverka andra leda-möter att dricka mindre och att ta in alkoholfria alternativ vid olika tillställningar. Jag har nytta av IOGT-NTO varje dag inom politiken, eftersom jag har fått en bred kunskapsbank om alkohol och andra droger. ■

Engagerad partipolitiskt: 2000

Uppdrag: riksdagsledamot, sitter i skatte-utskottet

Medlem i IOGT-NTO: 2002

Bor: Uppsala

Jag utmanar dig!

Ja just dig. Du som är medlem och har insett att fler kan göra och påverka mer. Om alla medlemmar värvar en ny medlem blir vi dubbelt så många! Jag antar givetvis själv utmaningen att värva minst en ny medlem under september månad. Gör det du också!

IOGT-NTO:s förbundsordförande Anna Carlstedt

Varje **nyvärvad medlem** ger en lott i ett lotteri där vi lottar ut tre priser: Teaterweekend 23–24/10 med middag, musikal och hotell i Stockholm för två personer. Värddinna är Anna Carlstedt. **Nya medlemmar** i IOGT-NTO under 1–30/9 räknas i tävlingen. Medlemstalongerna ska finnas på Medlemsservice i original senast 1/10.

Grön el till bra pris

med återbäring till **Våra Gårdar**.

Mer information på:

www.kraftkultur.com/varagardar

Läs vidare på webben
www.accentmagasin.se

Har du fyllt 15 år och tycker om att hitta på äventyr ihop med andra?

Då kan du bli ledare i Junis!

Vi söker er som tycker om att ingå i ett team, som både gillar att bestämma och att lyssna på andra, och som kan komma på roliga idéer att hitta på!

Junis är ett barn- och ungdomsförbund, där de flesta medlemmarna är under 14 år. Som ledare kommer du, tillsammans med medlemmarnas önskemål, fundera ut roliga aktiviteter att göra och vara med i planeringen av dessa. Ni kommer även att få hjälp och stöd av en konsulent. Junis hoppas att tillsammans med er ledare så kan vi bilda flera föreningar.

Vi erbjuder er all utbildning som krävs för att ni ska känna er trygga i rollen som ledare. Alla ledarutbildningar är kostnadsfria och du får kursintyg efter varje gång. På våra läger och utflykter betalar ledarna ingenting.

De teman som vi hoppas kunna utveckla är:

Natur- och friluftsliv (t.ex. tält, kojbygge, flottbygge, kanot, fiske, mat i stormkök, ridning, hundträning m.m.)

Teater (t.ex. Astrid Lindgren, Robin Hood, Tempel Riddare m.m.)

Disco

Filmvisning

Låter det intressant? Kontakta oss så berättar vi mer!

Kontaktperson: Rebecca Arkenlund, Junis utvecklingskonsulent Halland.

E-post: rebecca.arkenlund@junis.org • Tel: 0706-726490

POLITIKENS ENTREPRENÖR

TEXT JOANNA WÅGSTRÖM
FOTO ANDREAS APELL

Gudrun Schyman
om sprit, politik och
en nykterhetsrörelse
som borde
höja rösten

A close-up portrait of Gudrun Schyman, an older woman with short, light-colored hair, wearing red-rimmed glasses and red lipstick. She is looking directly at the camera with a slight smile. Her hand is visible near her chin. The background is a soft, out-of-focus mix of pink and blue.

GUDRUN
SCHYMAN

"Jag gick ju omkring med samma fråga som alla barn till alkoholister gör, hur kan pappa dricka när jag finns?"

Snabba frågor. Gudrun Schyman svarar på frågan om ...

... att bränna pengar:

Feministiskt initiativ gjorde en manifestation för rättvisa löner i Almedalen i Visby. Vi visade på att lönegapet mellan kvinnor och män, 70 miljarder per år, faktiskt blir så mycket som 100 000 kronor i minuten. Två män som ville synliggöra den skandalösa diskrimineringen av kvinnors löner gav oss de 100 000 som de tjänat "mer" eftersom de är män.

... att fler röstar på Sverigedemokraterna än på Feministiskt initiativ:

Jag hoppas naturligtvis att det blir tvärtom på valdagen. Men jag är oroad över att många inte känner sig representerade när det bara finns två allianser att välja på. Många kan då luta åt SD för att det är "mot etablissemangen".

... vem som är den största mansgrisens inom svensk politik:

Jag tycker nog problemet snarare är att alla är så politiskt korrekta och gärna talar om sig själva som jämställdhetsivrare och till och med ibland som feminister, samtidigt som de inget gör.

... att använda sociala medier i kontakten med väljare:

Jag är på Facebook, jag twittrar och jag bloggar. Jag ser det som ett digitalt mingel. Man går dit, kollar läget, småpratar med några och diskuterar djupare med andra. Delar erfarenheter, både privata och politiska med folk med olika bakgrund och politisk hållning.

Gudrun Schyman – politiker, feminist, alkoholist, kvinna. Feministiskt Initiativs talesperson och riksdagskandidat är mångfasetterad. Självt ser hon sig som en entreprenör.

– Vem är jag? Ja, vem är jag? Jag är en envis typ som utnyttjar min möjlighet att arbeta med jämställdhetsfrågor både professionellt och politiskt. Jag har låtit mig själv att utvecklas politiskt. Att förstå att feminismen kan vara en politiskt självständig form för organisering och parlamentariskt arbete är något helt nytt i världshistorien.

– Så jag är väl politikens entreprenör.

Gudrun Schymans livshistoria är en berättelse om en resa från en fattig barndom i Stockholmsförorten Täby till firummen i riksdagen.

– Jag kommer från mycket enkla förhållanden. Min pappa utvecklade en grav alkoholism som också ledde honom till en för tidig död, han var inte fyllda 55 ens en gång. Mamma var en klassisk alkoholist-hustru som försökte hålla pappa under armarna.

Efter nio år i grundskolan började Gudrun Schyman jobba och försörja sig själv, precis som hennes två år äldre bror. Det var inget snack om den saken, berättar hon:

– Det var aldrig någon diskussion om att gå vidare och ta studenten. Vår ekonomi raserades av pappas alkoholism, vi hade inga pengar. Så jag blev vuxen väldigt tidigt och självförsörjande och självgående på många sätt.

Hur påverkade din pappas alkoholism din självkänsla?

– Jag gick ju omkring med samma fråga som alla barn till alkoholister gör, hur kan pappa dricka när jag finns? Den frågan hade jag med mig väldigt länge, egentligen ända fram tills jag själv kom in i behandling och förstod att det inte handlar om rationella val.

Efter flera år med jobb som kontorist på Posten på dagarna och studier på kvällarna kom Gudrun Schyman in på Socialhögskolan. Hon antogs på något som kallades fri kvot, för de som jobbat i minst fem år och inte hade någon studentexamen. Stu-

dierna på högskolan finansierade hon själv genom att arbeta halvtid.

– Socialhögskolan var en arbetsseger för mig. Jag skämdes över att jag inte hade tagit studenten och kände mig rätt obildad.

Högskolan var också den plats där Gudrun Schyman omvärderade sig själv och sin roll i samhället. Det var i slutet på sextioalet och de politiska strömmarna var starka.

– Det var en mycket livaktig debatt med mycket ifrågasättande och många fönster öppnade på olika sätt. Det var en otroligt värdefull period för mig som gjorde att jag också började se mig själv som medborgare och började engagera mig politiskt.

Hur kom det sig att du blev Vänsterpartist?

– Jag jobbade med Folket i bild/Kulturfront och definierade mig själv som någon vänster. Sedan träffade jag den man som kom att bli mina barns far och han var mycket mer politisk än jag. Han hade varit med i vänsterns ungdomsförbund och brutit sig ur. Han kom från Norrbottnen och hade filmat gruvstrejken och var stor revolutionär. Han var med i någonting som hette MLK, Marxist-Leninistiska Kampförbundet, och eftersom han var med där så gick jag med.

– Att jag gick dit jag gick berodde inte på att jag läst något partiprogram, det berodde på kärleken.

Gudrun Schyman gjorde en raketkarriär inom Vänsterpartiet. Under många år satt hon i kommunfullmäktige för partiet i Simrishamn. 1988 tog hon plats i Riksdagen och 1993 valdes hon till ny partiledare för Vänsterpartiet.

Gudrun Schyman lyfte partiet till nya höjder under sitt ledarskap och lyckades mer än fördubbla vänsterns representation i riksdagen.

Framgångssagan tog slut i september 1996 när Gudrun Schyman i en tevesänd intervju berättade att hon hade alkoholproblem.

– Jag hade nog vetat om och känt att jag kanske druckit lite mycket men jag var ju inte den som drack mest. Jag tänkte att min konsumtion var lite väl hög och lite väl kontinental men att jag skulle klara det själv, säger hon och konstaterar att det tog

"Men om vi stänger krogen, vart ska folk ta vägen? brukar politiker säga. Ja vad fan, har de inga hem?"

lång tid att utveckla beroendet och ännu längre tid innan hon förstod att hon satt fast i det.

– Det har varit ett successivt bruk som accelererade och till slut krävde kroppen alkohol för att komma i gång. Men jag har aldrig upplevt att jag drack alkohol och så förändrades mitt liv och jag var fast och förälskad i spriten.

Hur kändes det att du satte dina barn i samma situation som du växte upp i med din pappa?

– Det är tragiskt att se hur de här mönstren upprepar sig. När jag var i behandling för min egen alkoholism såg jag att jag inte valde spriten före mina barn. Jag älskade mina ungar och de var den starkaste drivkraften till att jag själv bestämde mig för att välja att leva och försöka hitta tillbaka till förtroendet och möjligheten att ge mina barn kärlek. Då kunde jag också se att min pappa inte hade valt.

Varför gick du ut offentligt och berättade?

– Vad skulle jag annars ha gjort? Det kändes som att jag inte hade något val. Men hade jag vetat vilka reaktioner jag skulle få hade jag aldrig gjort det.

– Det blev väldigt turbulent i medierna med stora krigsrubriker och framförallt ett totalt enigt fördömande. Det var som att jag var den första människan inom politiken som hade druckit för mycket och det vet vi att det är många före mig som har gjort. Män möts med förståelse och kvinnor med fördömande.

Spritens koppling till mansrollen är enligt Gudrun Schyman ett problem för kvinnor när det gäller bemötandet hos myndigheter och i vården.

– Det gör att kvinnor kommer senare i behandling eftersom det är otroligt skamfullt för kvinnor att dricka. I dag vill jag påstå att de flesta instanser saknar genusperspektiv i sitt arbete med alkohol och droger. Det är ett mörker.

Kvinnor dricker mer och mer som män, varför?

– Det finns ju de som säger att det är ett uttryck för jämställdhet men då brukar jag

säga "å vad bra, kan vi supa oss till jämställdhet då är det bara att sätta igång". Att kvinnor dricker beror delvis på att de har en egen ekonomi, vilket är bra. Sedan är det en förvriden syn på jämställdhet. En falsk jämställdhet där vi tar efter mannens norm.

Alkoholindustrins satsningar på kvinnor har också underlättat drickandet enligt Gudrun Schyman.

– De har utvecklat produkter som sänker tröskeln för kvinnor, som bag-in-box-viner. För en kvinna är det skämmigt att gå till systemet och handla tre flaskor vin som ligger och skramlar i påsen på vägen hem. Nu kan de gå till disken och säga att de sett ett program på tv där de rekommenderade något lådvin, köpa det och få med sig tre liter hem. Sedan kan de gå där och krana och ljuga för hela omgivningen och sig själva.

Gudrun Schyman har själv inte gått och kranat, lådvinererna hade inte gjort entré på hennes tid. Hon har levt nyktert sedan 1997, då hon tog ett sista återfall.

Efter en paus i politiken i samband med återfallet blev hon omvald som partiledare för vänstern och ledde partiet till ett rekordval 1998.

I början av 2003 avslöjades det att Gudrun Schyman under flera års tid gjort avdrag i deklarationen för saker hon själv inte betalt. Efter ett erkännande dömdes hon till 50 dagsböter av ekobrottsmyndigheten. Kort därefter avgick hon som partiledare. 2004 lämnade hon Vänsterpartiet för att ägna sig åt feministisk politik.

Hur påverkar dina erfarenheter av alkoholism dig som politiker?

– Kanske mest av allt att jag kan prata om de här frågorna med stor trovärdighet i och med att jag har levt dem. Jag har själv utvecklat alkoholism och levt som alkoholist, jag har varit i behandling, jag har fattat ett klokt beslut i mitt liv som innebär att leva istället för att dricka sprit och dö för tidigt. Jag vet hur det fungerar och jag vet hur svag den politiska debatten är i de här frågorna.

När kommer alkoholfrågan att bli årets valfråga?

– Det kommer aldrig att bli årets valfråga.

Varför inte?

– Nej för att man inte vill vara en festförstörare eller en moralist. Väldigt många tycker att det hör till det privata hur mycket man dricker, de ser inte samhällsperspektivet. Det finns en stor politisk feghet och det är många som har fullständigt kapitulerat inför näringslivets intressen på både nationell och kommunal nivå. Vi håller på att få ett alkoholberoende samhälle och det är ju allvarligt.

Vad ska vi göra?

– Vi ska använda det som forskning och erfarenhet visat att det fungerar, nämligen lagstiftning och förbud. Det ska vara dyrt och svårt att få tag på.

– Men om vi stänger krogen, vart ska folk ta vägen? brukar politiker säga. Ja vad fan, har de inga hem? Då är det hemlöshet och det är en helt annan fråga. Eller så kan de ha öppet men bara servera te och blåbärssoppa efter klockan tolv, om man vill ha värme i stugan, om det är det som är problemet. Man måste spetsa till frågorna.

Gudrun Schyman är just nu aktuell som riksdagskandidat för partiet Feministiskt Initiativ.

Vad kan du lova våra läsare om Feministiskt initiativ väljs in i riksdagen?

– Jag kommer att bli en stark röst för folkhälsan absolut. Och jag är ju en envis typ jag, säger hon och avslutar intervjun med att ge IOGT-NTO en känga:

– Det var samhällsfrågan och maktfrågan som var grunden till nykterhetsrörelsen och det tycker jag att de har tappat bort i dag i IOGT-NTO. Nu är det tipsrundor för medlemmarna och alkoholfria alternativ som gäller och det är bra men man måste ta frågan samhällspolitiskt och där tycker jag att ni borde vara fränare och höja röst. IOGT-NTO har väldigt mycket medlemmar och många av dem har inte gått med för att gå tipsrundor. De stödjer att det finns en stark röst för folkhälsan och mot kapitalets allt starkare intressen. ■

Till Vallsjöbaden kommer folk för att dansa. I natur-sköna omgivningar och alkoholfri miljö kan alla trivas. Stämningen är på topp och det är pirr och förväntan i luften. TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

Hasse Pettersson och Irene Gustafsson driver Vallsjöbaden med stor entusiasm.

Dansgglädje I VALLSJÖBADEN

Så här någon halvtimme innan dansen drar igång i det natursköna Vallsjöbaden utanför Sävsjö i Småland, är stämningen på topp. Det tevekända dansbandet Bengt Hennings är på plats och jamar lätt på scenen. Det är pirr och förväntan i luften.

Grupper av danssugna står och småpratar, spanar in eventuella danspartners och njuter i största allmänhet av den ljumma sommarkvällen och den magnifika utsikten över Vallsjön.

– Klart man åker hit, konstaterar Ulf Karlsson, IOGT-NTO-medlem från Motala.

– Stället ligger fantastiskt vackert, dansgolvet är stort och bra och det är alltid trevligt, lugnt och städat. Här, och på andra nyktra ställen, som på Kupolen i Jönköping, är kaffe det starkaste som dricks. Det är jätteskönt! Eftersom jag älskar att dansa och gärna reser långt för en bra danskväll, uppskattar jag lugnet. Man slipper det oprovocerade våldet och all oro och stök som uppstår när folk dricker.

Ulf är, i likhet med många andra som är här, ett riktigt dansfreak. Trots en lång

resa från Motala, dyker han gärna upp så många onsdagar han hinner här på Vallsjöbaden.

Att det är musiken som lockar mest råder det ingen tvekan om. Men den vykorts-vackra platsen, den alkoholfria miljön och alla glada människor drar förstås också besökare från hela Småland, berättar Irene Gustafsson, en av föreståndarna på Vallsjöbaden. IOGT-NTO arrenderar sedan 38 år platsen av kommunen – vilket har visat sig vara en riktig fullträff. Här driver man sommartid ett välbesökt och populärt café, där allt fikabröd är hembakat. Och varje onsdag hela sommaren, med början i juni till slutet av augusti, är det dans.

– Onsdagar är det alltid mycket folk. Men vissa onsdagar lockar mer och drar bortåt femhundra gäster. Som ikväll. Bengt Hennings är välkända och många åker långt för att lyssna och dansa till dem, säger Irene stolt.

Hon berättar att onsdagar är de mest hektiska dagarna. 12–13 personer, både sommarjobbande ungdomar och ideellt

arbetade medlemmar, sliter hårt för att få ruljansen igång inför kvällens spelning.

– Stämningen är alltid extra bra på onsdagar. Det är full fart och mycket härlig musik. Vi håller på till klockan 23 och det är lika trevligt hela kvällen. Ingen fylla, bara roligt! säger Irene, som har arbetat här i sex år.

Klockan börjar närma sig sju, klockslaget då bandet ska börja spela, och dansgolvet fylls i allt snabbare takt av danssugna. Bengt Hennings, som hunnit byta till guldbrallor och svarta skjortor, är minst lika taggade och förväntansfulla som sin publik. Bandmedlemmen Peter Mjörnestrand berättar att de är här för första gången. Men han hoppas att det inte ska vara den sista.

– Det är så fantastiskt vackert här! Helt otroligt! Vilken miljö och vilket fint dansgolv. Publiken verkar också på topp, stämningen känns verkligen bra.

Han tycker det är skönt att stället är helt alkoholfritt. För visst blir det stökigare med en dragen publik.

"Fast själv måste jag nog kalla dansen för mitt "knark", jag kan inte vara utan det"

Arne

– Men ärligt sagt så är dansbandspublik oftast nykter. De allra flesta kommer för dansen, inte för att dricka och ragga, säger han innan han på uppmaning av de andra i bandet tar plats uppe på scenen och punktligt river loss kvällens första låt.

Ulf Karlsson

Det dröjer inte många takter förrän dansgolvet fylls med virvlande par. Till en början lite trevande, men som genom ett trollslag blir det snart smockat – men aldrig buffligt trångt. På något magiskt vis lyckas de dansanta undvika sammanstötningar. De glider smidigt förbi varandra med millimetermarginaler, vänligt leende och med den generösa inställningen att det finns plats för alla och där det inte finns plats gör man plats.

Vissa har kommit som par. Andra kommer ensamma eller tillsammans med vänner. Här är det ingen risk att någon blir sittande odansad särskilt länge. Alla som kan och vill får dansa. Som Inger från Vetlanda som är här med ett gäng väninnor och snart rinner iväg över dansgolvet i en okänd mans famn. Efteråt är hon blossig och glad.

– Sedan jag blev änka brukar jag och mina väninnor komma hit på onsdagar. Det är vackert och alla är så trevliga. Och så är det lagom långt att åka hit, säger hon och berättar med ett skratt att nej,

inte behöver hon vänta att bli uppbjuden till dans. Gamla tiders panelhonor är ett minne blott.

– Visst är det trevligt att bli uppbjuden. Men man får lära att ta för sig lite. När man kommer hit ofta lär man ju också känna folk och det underlättar när man ska bjuda upp. Man känner igen sina gamla danspartners.

Från Vetlanda kommer också Lisbet och Arne. De riktigt lyser av dansglädje. Men de är bara ett danspar, inte ihop på riktigt.

– Sedan jag blev ensam har jag känt behov av att komma ut och träffa folk. Här är jättetrevligt. Sjön är en riktig pärla och platsen är svårslagen vad gäller skönhet. Och musiken är bra. Visst är det positivt att det inte serveras någon alkohol här. Fast själv måste jag nog kalla dansen för mitt "knark", jag kan inte vara utan det. Herregud, den här veckan blir tuff! Jag ska iväg på danser här i trakten både torsdag, fredag och lördag, ler Arne och virvlar snabbfotad ut på golvet med sin Lisbet tätt i famnen. ♪

MÖTET I FOKUS PÅ VÄRLDSKONGRESS

Vid IOGT Internationals 67:e världskongress intog 550 nykterister från hela världen Fredrikstad i Norge. Tillsammans med ungdomsorganisationen Actives sommarläger och kongress blev det **en vecka fylld av gemenskap, inspiration och beslut inför framtiden**. TEXT OCH FOTO JOANNA WÄGSTRÖM

Nordens bäst bevarade fästningsby, Gamlebyen i Fredriksstad i Norge, samlades IOGT:are och Active-ungdomar från 41 olika länder under en vecka i början av augusti för att delta i Experience 2010.

Sverige hade den största delegationen på plats med 20 ombud totalt varav tio från IOGT-NTO.

Anna Carlstedt, förbundsordförande för IOGT-NTO i Sverige, var ett av ombuden:

– En sådan här kongress ger bränsle och perspektiv. I Sverige är det rätt extremt att vara nykterist men i världen är 50 procent av den vuxna befolkningen nykterister. Så i ett globalt sammanhang är nykterhet huvudfäran, säger hon.

Gymnastiksalen Kongstenshallen i Gamlebyen med sina träpanelklädda väggar och gröna golv fick tjänstgöra som både förhandlingsrum, restaurang och konsertsal under veckan.

Vid den stora välkomstfesten samlades alla deltagare från Active och IOGT i hallen för att äta middag tillsammans. En utmaning för arrangörerna; att servera mat till 550 personer i en gymnastiksal är inte helt lätt.

– Det blev lite rörigt när maten skulle delas ut. Men vi har fått mycket feedback för starten på kongressen. Många uppskattade underhållningen och det faktum att unga och gamla är tillsammans, säger Turid Folkestad som är ledare för den lokala arrangemangskommittén.

97-åriga Gudmund Borgen från Fredrikstad var festens äldsta deltagare. Han gladdes åt alla människor som samlats i hans hemstad.

– Det är roligt och det värmer i hjärtat. Det är något utöver det vanliga, säger han. Srinivasa Vara Prasad, från Dheli, Indien, var en av de som rest en lång väg för att delta:

– Det är jättekul att vara här och se Norge och möta alla människor, säger han.

De indiska medlemsorganisationerna hade motionerat flitigt inför kongressen och Srinivasa Vara Prasad kom till Norge med förhoppningen att Indien under kommande mandatperiod skulle vara ett prioriterat område för IOGT International:

– Vi vill komma härifrån med ett koncept för utveckling både regionalt och nationellt i Indien och sydöstra Asien.

I pauserna mellan fester, seminarier och förhandlingar kunde besökarna passa på att stanna till hos Håkon Edvardsen från Fredriksstad som ställde ut en samling

med gamla vykort, frimärken och brev med bilder föreställandes alkoholens förödande effekt på människan.

Med golvet täckt av gula och röda filter lyste hans utställning upp den kalla dunkla korridoren på vägen in mot gymnasalen.

– Bilder säger mer än ord. Jag samlar på bilder som berättar om alkoholens vardag och allt som har motiv om avhållsamhet. Det är en hobby och en passion att samla på frimärken och vykort. Att fästa den i något positivt gör att det blir ännu bättre, säger Håkon Edvardsen.

Efter en vecka fylld av underhållning, möten mellan människor och diskussioner om IOGT Internationals framtid avslutades Experience 2010 med en stor fest. Om fyra år är det dags för nästa kongress, den gången i Thailand. ■

Srinivasa Vara Prasad och Velandi Thangauel från Indien deltog i kongressen. Velandi Thangauel valdes in som ny ledamot i styrelsen för IOGT International.

Sigrid Evansen och Eiving Marienborg sjöng och spelade på välkomstfesten.

De svenska ombuden diskuterar internationella IOGT:s identitet och varumärke vid ett seminarium på kongressen. Från vänster: Lena Nilsson, Stefan Bergh, Anna Carlstedt, Sara Heine, Peter Moilanen och Åsa Hagman.

Kongressens beslut. Alla motioner röstades igenom.

IOGT International ska bland annat arbeta med:

- Föra ut WHO:s alkoholstrategi
- Växa och utöka medlemsantalet
- Öka de ekonomiska och personella resurserna
- Samarbete, nätverkande med strategiska partners

Andra beslut fattade av kongressen:

- Kristina Sperkova från Slovakien valdes till vice ordförande. Samtliga ledamöter valdes enligt valberedningens förslag.
- IOGT International ska gå med i World Federation Against Drugs, WFAD.
- Nästa kongress ska hållas i Thailand.

Samtliga motioner som lämnats in röstades igenom. Sverige hade skrivit sju stycken:

1. Använd WHO:s alkoholstrategi för att uppnå FN:s millemål.
2. Mer fokus på drogfrågor.
3. Samla krafterna mot alkoholindustrins inflytande.
4. Öka informationsutbytet för medlemmarna mellan kongresserna.
5. Arbeta med intern kommunikation och demokrati.
6. Organisatorisk utveckling för IOGT International.
7. Anordna en global konferens om en nykter syn på alkohol, unga människor och utrotandet av fattigdom.

Alkoholstrategin – viktigaste uppdraget

För tredje gången har Sven-Olov Carlsson, valts till ordförande för IOGT International. Nu väntar utmaningen att föra ut Världshälsoorganisationens, WHO:s, nyligen antagna alkoholstrategi till världens länder.

IOGT Internationals kongress är nu avslutad. Inför den nya mandatperioden har kongressen beslutat att satsa stora resurser på att se till att WHO:s alkoholstrategi för att minska skadligt bruk av alkohol, som antogs i maj, omsätts till praktik i världens länder.

– Det är en stor framgång att ha ett globalt dokument. Nu är det dags att implementera och genomföra det som WHO:s länder enats om. Vi ska kraftfullt bedriva påverkansarbete vad gäller alkoholpolitiken för att lyfta strategin, säger Sven-Olov Carlsson och fortsätter:

– En viktig del i arbetet är att bygga nätverk och samarbeta med andra organisationer.

IOGT International uppmanar också sina medlemsorganisationer att använda alkoholstrategin i sitt arbete på hemmaplan.

Under kongressen antogs även en identitetsplan för IOGT International. Identitetsplanen har tagits fram av en arbetsgrupp tillsammans med en professionell varumärkesstrateg, ett arbete som pågått under ett och ett halvt år. I identitetsplanen har man fastställt vad IOGT International står för och vilket budskap man vill framföra till sina målgrupper. Kärnbudskapet som tagits fram sammanfattas i frasen "Life set free – Together".

– Det är viktigt för oss att tänka på vår identitet, annars blir vi bara en stor grupp organisationer. Vi vill att IOGT International ska stå för någonting gott och bra.

Vilka andra utmaningar står IOGT International inför under den kommande perioden?

– Vi behöver mer resurser, både personella och ekonomiska. Om vi ska kunna utvecklas så måste vi ha mer tillgångar. Det är väldigt resurs- och tidskrävande att jobba på den internationella arenan, säger Sven-Olov Carlsson.

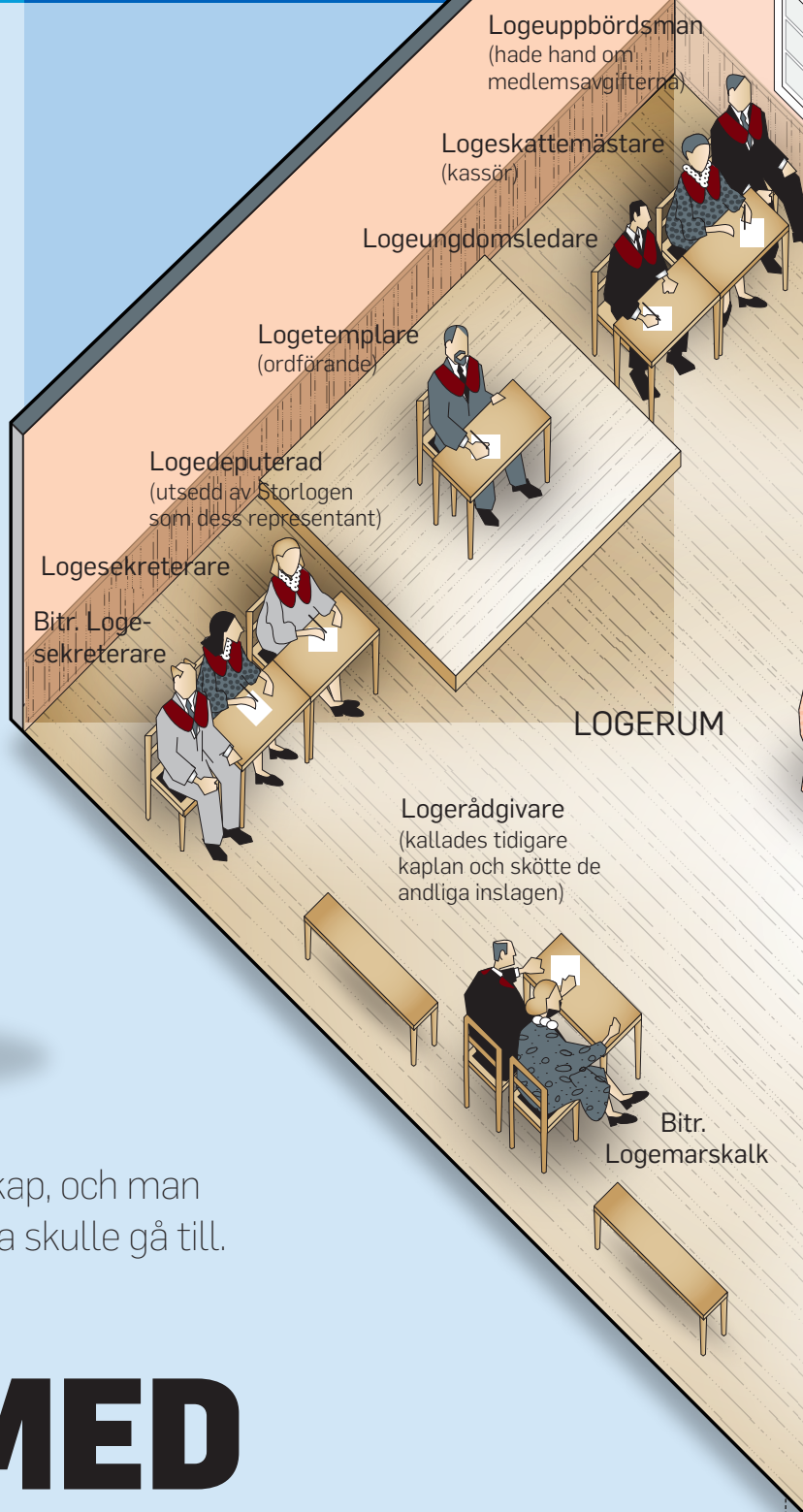
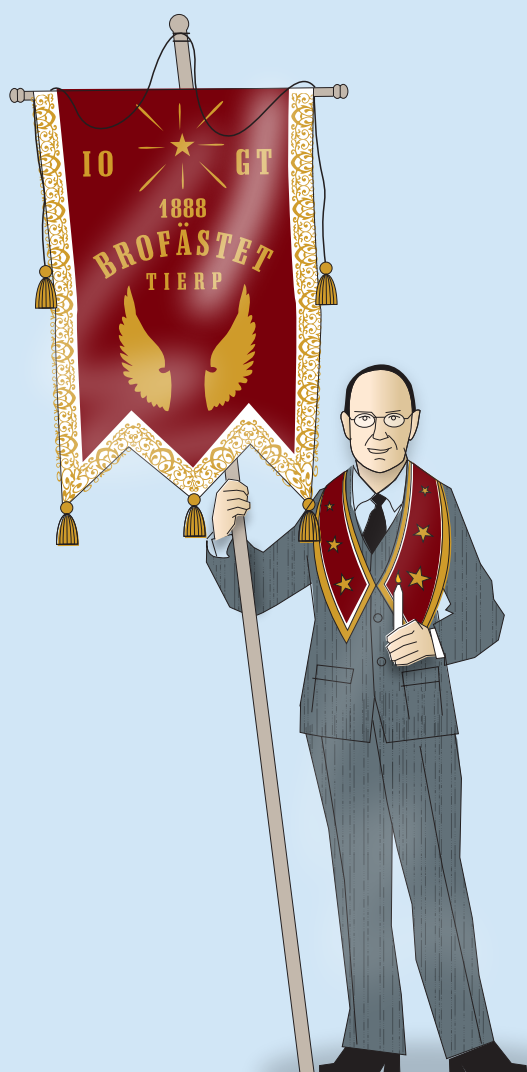
Hur resurserna ska förstärkas lyckades man inte lösa under kongressen. Men ett sätt som diskuterats är att försöka få fler medlemmar.

Det är tredje gången du blivit vald till ordförande, hur känns det?

– Det är spännande. Jag är laddad inför det uppfodrande arbete jag har framför mig. Det är en bra handlingsplan som vi ska sätta i verket. ■

Sven-Olov Carlsson

Från början var IOGT ett ordenssällskap, och man hade särskilda ritualer för hur mötena skulle gå till. Här visar vi hur det kunde se ut.

MÖTEN MED GAMLA RITUALER

3 Kandidaterna fördes sedan in i lokalen medan medlemmarna sjöng en intagningsång. De fyra viktigaste tjänstemännen läste texter som beskrev Godtemplarorden och kandidaterna fick avlägga nykterhetslöftet. Sedan fick de nya medlemmarna sätta på sig regalier och välkomnades i en "syskonkedja" som bildades genom att medlemmarna stående i ring tog varandra i handen.

2 Om det var medlemsintagning på mötet hölls en särskild intagningsceremoni. De närvarande medlemmarna måste godkänna kandidaterna genom omröstning, under tiden fick de vänta i förrummet eller i ett särskilt kandidatrum. När omröstningen var avklarad informerades kandidaterna om vad det innebar att vara medlem och medlemsavgiften betalades.

1 När man som medlem kom till ett logemöte hängde man av sig ytterkläderna i tamburen och satte på sig regalierna som hängde i förrummet. Yttre logevakten såg till att inga obehöriga kom in. Själva mötet följde nedtecknade ritualer som logetemplaren och andra funktionärer läste högt ur, men man sjöng också sånger. Efter ritualerna följde man en dagordning som liknar den man använder på föreningsmöten än idag.

Logemarskalk

Förre
Logetemplare

Logemarskalk
(skötte mycket av
ritualerna)

Vice
Logetemplare

Bitr.
Logemarskalk

TAMBUR

Yttre Logevakt

Inre vakt

FÖRRUM

Hemliga tecken och handslag

Under nykterhetsrörelsens första årtionden i Sverige användes särskilda igenkänningstecken och handslag för att godtemplare skulle kunna känna igen varandra om de möttes utanför logelokalen. Inte mycket är känt om dessa oskrivna ritualer, men genom intervjuer har Ingrid Nilsson, IOGT-NTO-medlem i Huddinge, lyckats pussla ihop en del kunskap: "I äldre tider lär det ha förekommit att man genom en vågrörelse av fingret över pannan så att säga frågade "är du godtemplare?". Om så var fallet kunde denne svara med en motsvarande vågrörelse, utförd av vänster hand." (Manfred Holmquist, Malmö)

Det fanns också ett särskilt handgrepp man kunde använda för att visa att man var godtemplare. När man hälsade tryckte man med tummen på den andres ringfingerknoge. Fick man samma tryck tillbaka kunde man veta att man hade med en godtemplare att göra.

Det blir en vit jul i år!

Ni har väl inte glömt att skriva in Vit Jul i årets kalender?

För fjärde året i rad kommer vi jobba med alla barns rätt till en vit jul och den rörelsegemensamma kampanjen Vit Jul. Baka pepparkakor, samla in namnunderskrifter, sälja pins, ringa politiker, skriva insändare, anordna jullovsaktiviteter för barnen, alla kan delta på något sätt!

I dagarna kommer ett start-kit om Vit Jul skickas ut till alla distriktsexpeditioner, distriktsordförande, kontaktpersonerna i kamratstödsverksamheten och konsulenter. Vill du också ha ett? Mejla kontaktuppgifter till info@vitjul.se eller ring 08-672 60 00.

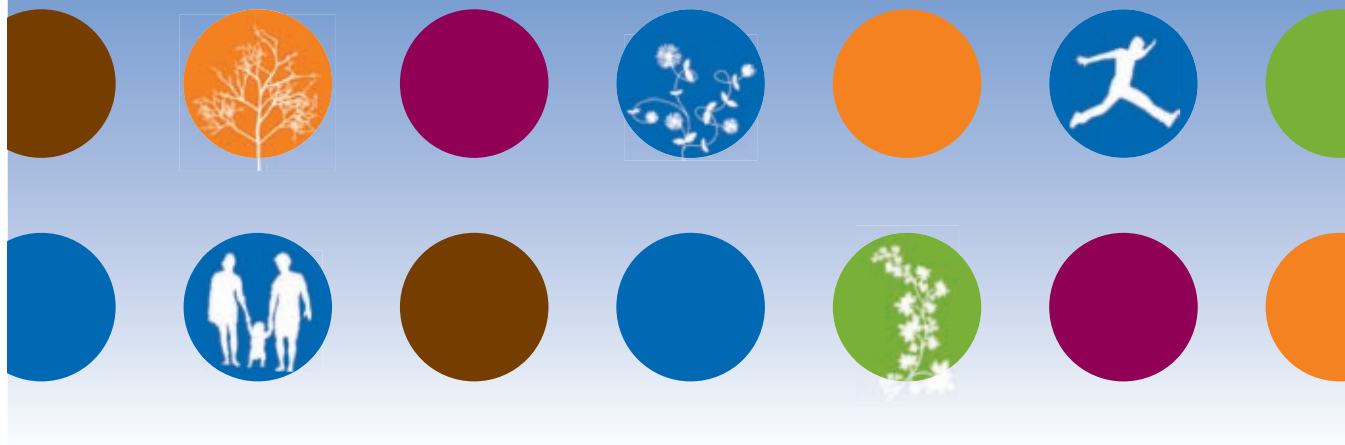

Alla barn har rätt till en vit jul
www.vitjul.se

Välkommen till årets

VERKSAMHETSFORUM 19–21 november 2010

Tollare folkhögskola, Saltsjö-Boo, Stockholm

Alkokoll. Del 5. Ungdomar och alkohol.

Häng med i Accents serie där du får lära dig allt om alkohol och dess påverkan på kropp, själ och samhälle. Serien baseras på boken Alkokoll, skriven av Sören Eriksson och utgiven av NBV.

Allt fler svenska ungdomar föredrar nyktert

Färre ungdomar dricker alkohol i dag än för fyrtio år sedan. Andelen alkoholkonsumenter i årskurs nio har minskat med cirka 30 procent, enligt Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysnings, CAN, årliga mätningar.

Många tror att ungdomar dricker allt mer alkohol. Men sanningen är att fler unga väljer att vara nyktra. Sedan sjuttioalet har andelen elever i nian som helt avstår från alkohol ökat från tio till trettio procent, enligt CAN. Tre av tio ungdomar är alltså nykterister.

Ytterligare fyra, fem av tio dricker måttligt och sällan. Den sista gruppen dricker däremot mycket och ofta.

Ungdomars alkoholkonsumtion följer ofta den vuxna befolkningens mönster. Dricker de vuxna mer, gör ungdomarna det också och vice versa.

Ungdomars ålder när de testat alkohol för första gången påverkar också hur hög alkoholkonsumtion de har senare i livet. De som började dricka före 13 års ålder har exempelvis en genomsnittskonsumtion på 8,8 liter när de är 19 år medan en person som började dricka vid 18 års ålder endast konsumerar 1,8 liter per år i 19-årsåldern.

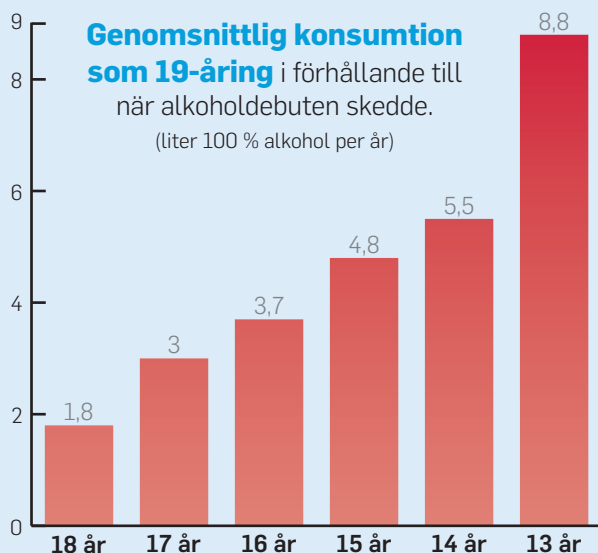
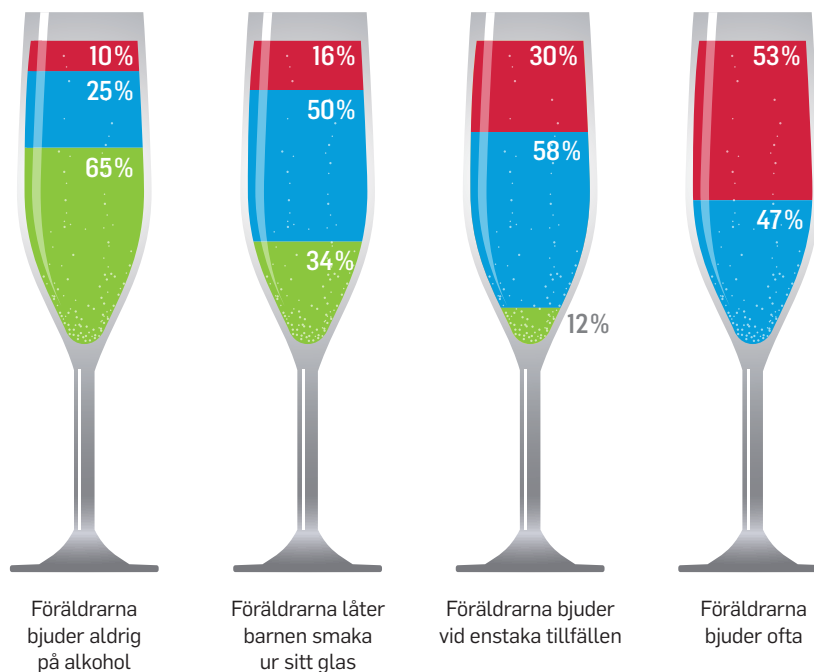
Forskningen har också visat att barn som blir bjudna på alkohol hemma dricker mer än de som inte blir det.

JOANNA WÄGSTRÖM

Barnens alkoholvanor

■ Dricker mer än 1 flaska vin/vecka ■ Dricker högst 1 flaska vin varannan vecka ■ Dricker inte alls

KÄLLA: ULLA MARKLUNDS DOKTORSAVHANDLING "DROGER OCH PÅVERKAN"

KÄLLA: CAN'S DROGVANEUNDERSÖKNING

Risk- och skyddsfaktorer

Forskningen har visat att det bästa drogforebyggande arbetet inte alls har med droger att göra. En schysst skolmiljö och trygghet i hemmet är sådant som forebygger. Medan forelasningar och information om alkohol och andra droger inte har någon effekt på ungdomarnas konsumtion.

Se exempel på risk och skyddsfaktorer nedan.

Risikfaktorer

Skolan

- Otrivsel
- Låg kunskapsnivå
- Brist på struktur

Familjen

- Brister i anknytning, uppfostran och tillsyn
- Missbruk
- Tillåtande attityd, föräldrar som bjuder

Skyddsfaktorer

Skolan

- Tydliga normer och regler
- Uppmärksamhet för positiva handlingar
- Gott socialt och emotionellt klimat

Familjen

- Tydliga normer och förväntningar
- Goda och kärleksfulla relationer
- Uppmärksamhet för positiva handlingar

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Sätt fokus på alkoholfrågan i valet 2010!

Om bara någon vecka är det val, så det är hög tid att sätta press på de som vill bli våra folkvalda politiker. Här nedan följer några tips på vad du som medlem i IOGT-NTO kan göra för att lyfta alkoholfrågan. Mer information finns på www.iogt.se/val2010, där du också kan beställa vårt valmanifest.

Alkoholproblemen ökar för att det är lättare att få tag på alkohol.

Vi menar att det räcker nu. Sverige behöver inte fler krogar som har öppet längre. Vi behöver inte alkoholreklam eller införsel av alkohol i stället behöver vi:

- Bättre tillsyn av krogarna gällande ordning och nykterhet.
- Fler alkoholfria miljöer.
- Stöd till de barn som växer upp i beroendemiljöer.
- Stopp för alkoholreklam och sponsring.
- Mer resurser till förebyggande arbete.
- Sänkt totalkonsumtion av alkohol.
- Ingen försäljning av alkohol i gårdsbutikerna.

Minska alkoväldet!

Vi anser att alkoholproblemen är ett vuxenansvar som kan lösas genom politiska åtgärder. Vi vill i valrörelsen 2010 se politiker som menar allvar med att minska alkoväldet!

Vad kan jag som enskild medlem göra?

- Besök partiernas valstugor och fråga dem vad de gör för att minska alkoväldet.
- Besök arrangerade valdebatter och ställ politikerna mot väggen.
- Skriv insändare i våra frågor och debatter i olika forum på internet.
- Maila och ring de personer som vill bli valda.

Klipp ur och ta med!

STÄLL EN FRÅGA PÅ ALLA TORGMÖTEN OCH I ALLA VALSTUGOR!

- Varför ska man rösta på dig och ditt parti om man är engagerad inom alkoholområdet?
- Jag undrar vilka alkoholproblem som ni ser som allvarliga och vad ni vill göra för att förebygga dem? Vad skulle ditt parti ta tag i först om ni fick makten?
- Serveringstillstånden har ökat och bidragen för verksamhet som ofta är alkoholfria har minskats eller dragits in. Vad kommer ditt parti att göra för att vi ska få fler alkoholfria miljöer?
- Borde alkoholreklamen förbjudas? Hur ser ni på alkoholsponsring av idrottsevenemang?
- Alkoholkonsumtionen måste sänkas för att alkoholproblemen och alkoväldet ska minskas. Vad betyder det i vardaglig konkret alkoholpolitik för ditt parti?

Egen fråga

Nya idéer i föreningen?

Sök utvecklingspengar här!

Projektbidrag 2010

IOGT-NTO-förbundet har avsatt projektmedlen för att lokalt stötta utvecklingsidéer som ligger i linje med den fastställda Mål- och verksamhetsinriktningen för IOGT-NTO. Sista ansökningsdag är **30 september**. Läs mer på www.iogt.se/projektbidrag eller ring 08-672 60 05.

Kriminalvårdspengar

IOGT-NTO har beviljats 100 000 kr i projektmedel från Kriminalvården. IOGT-NTO:s föreningar och distrikt som har eller kommer att ha människor placerade av Frivården/Kriminalvården i sin verksamhet kan ansöka om projektbidrag. Ansökan fram till och med **31 augusti**.

Läs mer på www.iogt.se/krimpengar eller ring 08-672 60 05.

Stiftelsen Ansvar för Framtiden

Stiftelsen delar ut projektpengar för att främja nordiskt samarbete och vetenskaplig forskning rörande den helnyktra livsstilen och opinionsbildning för denna, men även för att främja vård och fostran av barn med den inriktningen. Här kan IOGT-NTO-föreningar och -distrikt söka pengar. Sista ansökningsdag är **15 september**, www.ansvarforframtiden.se.

För husägande föreningar

Våra Gårdar kommer att göra ytterligare en fördelning från Skadeförebyggande fonden till föreningar som är medlemmar i Våra Gårdar och har sin fastighet försäkrad i SalusAnsvar. Sista ansökningsdag **15 oktober**. Ansökningsblankett och riktlinjer finner ni på www.varagardar.se eller ring Ann Törner på 08-672 61 58.

UTBILDNINGAR 2010

Anmälningar till alla utbildningar görs på hemsidan www.iogt.se.

Vill du veta mer om innehållet eller har andra frågor, se hemsidan, mejla info@iogt.se eller ring 08-672 60 05. I kurskostnaden ingår (om inget annat anges) resa med billigaste färdssätt, mat samt övernattnin g i dubbelrum om kursen varar flera dagar.

ALKOKOLL I STORT OCH SMÅTT Grundläggande kurs

För dig som behöver grundkunskap om alkohol och IOGT-NTO:s åsikter. Här får du lära dig grundläggande fakta om forskning runt alkohol, IOGT-NTO:s ställningstaganden i alkoholfrågan utifrån politik, förebyggande och opinionsbildning.

10 september, Stockholm

(sista anmälan 1 september)

Kostnad: 200 kr

ARBETSLEDARKURS

Hur arbetsleder vi våra anställda?

IOGT-NTO och Junis arrangerar en utbildning för dig som är arbetsledare eller arbetsgivare någonstans i vårt IOGT-NTO- och Junis-land.

24 september, Östersund

(sista anmälan 3 september)

Kostnad: 650 kr

VERKSAMHETSFORUM

Verksamhetsforum är tillfället där du träffar IOGT-NTO:are från hela landet under en inspirerande helg för att lära och umgås. Programmet är fyllt med gemensamma föreläsningar kring aktuella alkoholpolitiska teman och med 16 valbara seminarier med kunskap, idéer och inspiration.

- Hör hur regeringen tänker driva alkohol- och narkotikapolitiken
- Möt inspirerande eldsjälur som bygger ny verksamhet.
- Få reda på senaste nytt om cannabis, nãtdroger, alkoholreklam, prevention och EU-politik.
- Ta del av nyskapande social verksamhet.
- Utveckla medlemskapet, kulturmöten och alkoholfria mötesplatser.

19–21 november, Tollare folkhögskola

(sista anmälan 29 oktober)

Kostnad: 1 000 kr

Mer information om seminarierna, beställ inbjudan eller läs på hemsidan. Barnaktiviteter ordnas för barn mellan 5 och 12 år.

KAMPANJUTBILDNING: SYNAS OCH HÖRAS

Lär dig grunderna i kampanjarbete! Det här är utbildningen för dig som vill lära dig metoder för kampanjer i din lokalförening eller i ditt distrikt. Syftet är att IOGT-NTO ska bli bättre på att synas och höras, och på så sätt vara med och påverka samhãllsdebatten och -utvecklingen. Vi behövs för att lyfta frågorna om alkohol och andra droger – vi kan göra skillnad!

1 oktober, Dagöholm, Flen, (sista anmälan 20 september)

kostnad 200 kr

IDÉBYTARDAG OM ALKOHOLFRIA MILJÖER

Fler människor behöver kunna umgås och vara sociala utan att alkoholen ska få styra – därför behövs fler mötesplatser där alkohol inte finns! Välkommen på en dag som syftar till att utbyta idéer, tankar och förslag på hur vi tillsammans kan skapa dessa alkoholfria miljöer.

2 oktober, Dagöholm, Flen, (sista anmälan 20 september)

kostnad 200 kr

KALENDARIUM 2010

SEPTEMBER

- 1–30 Värva och vinn!, individuell värvarkampanj
- 1 Sista manusstopp Accent nr 7 (ute 24/9)
- 4–5 Nyktra kvinnor kan – mentorprogram, träff 1
- 7–9 Seniorkonsulentutbildning, steg 1, Wendelsberg
- 10 Alkokoll i stort och smått, Stockholm
- 11 Uppföljning Huskuren – Stockholm
- 11–12 Distriktsvärvarteamutbildning, Sällsjögården
- 11–12 Distriktsvärvarteamutbildning, Kuggavik
- 14–15 Regional distriktskonsulentsamling, Örnsköldsvik
- 14–15 Regional distriktskonsulentsamling, Örebro
- 14–15 Regional distriktskonsulentsamling, Wendelsberg
- 19 Val till riksdag, landsting, kommun
- 23–26 Bok- och biblioteksmässan/Internationella torget, Gbg
- 24 Arbetsledarutbildning
- 24–25 IOGT-NTO:s förbundsstyrelse sammanträder, Åre
- 25–26 DO/DS-samling, Åre
- 28–29 Projektledarutbildning – Projektmetodik, Wendelsberg
- 29 Riksstyrelsen sammanträder
- 29 Sista manusstopp Accent nr 8 (ute 22/10)

OKTOBER

- okt–dec Höstkampen – distriktsvärvarkampanj
- okt— Världens Barn, kampanj
- 1 Kampanjutbildning Synas och höras, Dagöholm Flen
- 1–3 NBV:s förbunds dagar
- 2 Idébyttardag alkoholfria miljöer, Dagöholm Flen
- 2–3 Kontaktmannaträff för kamratstödsgrupper, Dagöholm
- V 40 Utbildning för blivande storvärvare, Utomlands
- 6–8 Forum för eldsjälur, Fryshuset, Stockholm
- 10–17 Värvarutbildning, Kroatien
- 15 IOGT-NTO-rörelsens Medlems-administration – användar utbildning, Tollare
- 16–24 Fullt hus i nykterhetsrörelsens lokaler
- 16–24 Fullt hus – föreningsvärvarävling, värvarkampanj
- 27–28 Drogfokus 2010, mäs sa, Örebro
- 26–28 Seniorkonsulentutbildning, steg 2, Wendelsberg
- 27 Sista manusstopp Accent nr 9 (ute 19/11)

FOTO: NONSTOP ENTERTAINMENT

Linda Isacson

HALLÅ DÅR!

Linda Isacson

aktuell med TV4:s "Bonde söker fru", fjärde säsongen.

Vad är det bästa med programmet?

– Att få följa människor som söker, och ibland hittar, kärleken. Det är stor underhållning samtidigt som det är på riktigt. Jag tycker att programmet att fört dokusåpan till en ny nivå, där deltagarna befinner sig i sin egen vardag, stället för på en konstruerad plats. Det är på deras villkor, vilket gör det genuint. Jag känner mig lyckligt lottad som får vara med när människor berättar om sin innersta längtan och sina sorger. Och att jag fått vara med och se när kärlek växer fram. Kärlek kan aldrig bli fel!

Du har jobbat med inspelningar när andra haft semester. Hur känns det?

– Äsch, det är bara kul! Jag har ju med mig min familj under inspelningsperioderna och även om det blir en del jobb dagtid, så har vi morgnar och kvällar tillsammans. Det fungerar jättebra. Och så älskar jag öppna landskap och doften av gräs och hö. Jag är ju själv uppvuxen lantligt i lappländska Vilhelmina. Men att bli bonde själv? Jag vet inte, jag är alldeles för morgontrött för att orka med alla tidiga morgnar!

Hur är du som person?

– Ärlig, spontan, glad och lätt-sam. Impulsiv och känslösam – och kanske lite naiv och blåögd också. Jag tror alla om gott och lever med alla känslor utanpå. Det är mycket upp och ner för mig, känslorna åker bergochdalbana. Det kan vara jobbigt, men är samtidigt härligt!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FILM

FOTO: NONSTOP ENTERTAINMENT

Sergi López och Kristin Scott Thomas är lysande i filmen "En syfransk affär".

Vackert franskt kärleksdrama

DRAMA Suzanne är en kvinna på drygt fyrtio, gift med en väl-bärgad läkare och mor till två tonårsbarn. Familjen bor i ett vackert hus i södra Frankrike. Suzanne är inte olycklig, men har tappat gnistan sedan barnen vuxit upp och hon och maken glidit isär.

Hon bestämmer sig för att återuppta sitt gamla yrke som fysioterapeut och får av sin make lov att bygga ett konsultationsrum på husets baksida. Till sin hjälp tar hon Ivan, en spansk byggjobbare som, visar det sig, suttit i fängelse. En

ömsesidig attraktion uppstår mellan de två, en attraktion så stark att Suzanne är beredd att överge sitt "perfekta" liv för att leva med sin älskade. Men det visar sig bli svårare än hon anat. Hennes make gör allt för att stjälpa henne. Han stryper deras gemensamma konton och vägrar henne skilsmässa.

För första gången i sitt liv får Suzanne känna på fattigdom. Förödmjukelserna radas upp, till sist tvingas hon tigga. Men hon är fast övertygad om att hålla hårt i kärleken, kosta vad det kosta vill.

Kristin Scott Thomas och hennes motspelare är fantastiska i det här romantiska och tragiska dramat "En syfransk affär" som fullkomligt vibrerar av åtrå och uppoffringar. Ett slags Romeo & Julia på franska – med en dramatisk upplösning helt i Shakespeares anda. Historien i sig kanske inte är så märkvärdig; vi har sett den förr. Rik, frustrerad kvinna blir kär i en man av folket. Men gestaltningen av historien är här magnifik. Och med det syfranska, sommarheta landskapet som underskön fond kan det bara inte bli fel.

BOK

Lättsam deckare om modevärlden

Den farliga leken
Mari Jungstedt
Albert Bonniers Förlag

DECKARE När gotländska Jenny upptäcks av en modell-agentur förändras hennes liv i ett slag. Hon får resa världen över, gå på kändispartyn och är avundad och beundrad av alla. Men under en modefotografering på den karga halvön Furillen påträffar hon fotografen,

som hon inlett ett förhållande med, svårt misshandlad i ett ensligt beläget hus. Samtidigt som Jenny åker hem till föräldrarna för att hämta sig från den otäcka händelsen, plågas en annan före detta modell, Agnes, av anorexi på en klinik i Stockholm. Agnes har jobbat för samma agentur som Jenny. Det visar sig att de två modellerna har

många beröringspunkter och när vårdaren Per faller för den sköra Agnes börjar det hända saker. Kommissarie Anders Knutas ställs inför en gåta, vars lösning är mer komplicerad än han kunnat ana. Spännande, småklurigt, lättsamt och underhållande om modevärldens baksidor.

MARIA ZAITZEWSKY
RUNDGREN

BOOK

Nystart i drömsamhället

Fosterland
av Dilsa Demirbag-Sten
Albert Bonniers förlag

MEMOARER Det är 1970-tal och Nura, en 25-årig fyrabarnsmor från Kurdistan, återförenas på Arlanda med sin lika unge make. Mannen har förberett familjens framtid i vad som för honom är ett socialistiskt drömsamhälle. För

hans fru kommer det dock att förbli ett främmande land.

Deras dotter Dilsa iakttar sina kämpande föräldrar med den brådmogenhet som är

den förstföddas signum. Moderns olyckliga kärlek, hemlängtan och besvikelser. Faderns ständiga utbrytningsförsök och skuld-känslor. Hans tvära kast mellan entusiastiska föreläsningar om

svenskhet och plötsliga utbrott av våld och kontrollbehov.

Dilsa har en personlighet som fascinerar och väcker respekt, eftersom hennes styrka och målmedvetenhet har sällskap av humor och träffsäker iakttagelseförmåga.

Demirbag-Sten behärskar gestaltandets konst och hon behöver sällan basunera ut sina budskap. Historien får tala för sig själv vare sig den utspelas i Kurdistan eller i Sverige, med respektive traditioner och förväntningar.

Mycket handlar förstås om Sverige. Beskrivningen av sjuttiotalets vänstergrupper och framtidsoptimism och åttiotalets Palmemord, kurdspår och hårdrockare är välbekant, men känns ändå frisk. "Fosterland" inbjuder läsaren till att ompröva förutfattade meningar om det här samhället och de roller vi tilldelat oss själva och varandra.

Det som berör mest är dock Demirbag-Stens beskrivningar

FOTO: CAROLINE ANDERSSON

Dilsa
Demirbag-Sten

av den egna familjen. Hon lyckas blanda känslomässig ambivalens med en osviklig – ja nästan envis – förståelse. Här finns, trots allt, en uppenbar lojalitet med föräldrar och syskon. De som vi inte väljer, men som ändå präglar oss och driver oss framåt. Oavsett om det är genom kärleken eller upproret eller – som här – båda dessa, hop-tvinnade i ett komplicerat trassel.

RAGNI SVENSSON

MISSA INTE

1 DVD Calles kompis fyller 18 år och det ska firas. Massa sprit och festen kan börja. Men hur festligt blir det egentligen för Calles familj? Tonårstiden kan vara jobbig för både ungdomar och föräldrar. Var går gränsen för hur lösa tyglar man kan ge sina barn? Vilka signaler sänder man ut som vuxen? Unga och alkoholkonsumtion är en oro som diskuteras i den här korta dvd-filmen från NBV, "Vi var ju på fest". Filmen kan användas till en studiecirkel eller som diskussionsunderlag hemma. www.nbv.se

2 BARNBOK Barnboken "Vill inte gå hem" av Therese Hercules. Boken handlar om vänskapen mellan Lulle och hans kompis Totta, vars mamma är alkoholist. Enligt författaren är syftet med boken att barn som lever med missbruk eller riskbruk i hemmet ska kunna känna igen sig. Stoffet i boken är till stor del hämtat ut Therese Hercules eget liv.

FOTO: FILM I VÄST

3 FILM "Cornelis", filmen om en av våra största musiklegender. Filmen är en naken, ärlig och kärleksfull skildring av trubaduren, som här spelas av nykomlingen (i filmsammanhang) Hans-Erik Dyvik Husby. Hans-Erik har själv haft problem med missbruk, varför hans gestaltning av den alkoholiserade Vreeswijk känns ovanligt äkta. Premiär den 12 november.

UTSTÄLLNING

Foto om hunger

FOTO På Kulturhuset i Stockholm kan man fram till slutet av september skåda fotografen Jens Assurs fantastiska utställning Hunger.

I Assurs ögon handlar inte hunger bara om hunger efter föda, utan också om hunger efter fler prylar och större bilar. Vi producerar för att sedan kasta bort och sedan konsumera mera. Samtidigt lever en stor del av världens befolkning i hunger efter mat. Med bilden som verktyg vill Jens Assur väcka debatt och påverka oss att göra andra

FOTO: JENS ASSUR

val än de vi gör i dag. Hur tar vi hand om världens resurser? Och hur beredda är vi egentligen att ändra våra konsumtionsmönster?

– Jag ville vända på begrep-

pet hunger. Hunger är inte nödvändigtvis svält. Hunger kan också vara begär efter mer; att vilja äta mer, konsumera mer, säger Jens Assur.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

En kurs om droger och dess skadeverkningar var starten för Jörgen Rosins medlemskap i IOGT-NTO-rörelsen. **Ett medlemskap som bjudit på möten med människor och gemenskap.**

En uppräckt hand kan räcka långt

Jag är uppväxt i en ganska vanlig Svenssonfamilj med karrékotlett, pommes stripes och Piffi allkrydda på fredagarna. Måltiden äts vanligen på lantstället. I sommarstugeområdet kunde vilsam fritid levas på träd täta tomter där fäder fick anlägga tomt för hus i byggsats.

Något som också tillhörde vår lantliga idyll var det hemgjorda vinet som föräldrarna "avnjöt". Denna ädla dryck hade puttrat i badrummet, processen luktade apa. Turbovin. Vindrickarnas svar på Soda Stream – snabbare, billigare ochäckligare. Men det värsta var nog ändå LP-skivorna med dansbandshits, Hålligång 1-42 med Jigs, Schytts med flera. Sammanfattningsvis en allrounduppväxt för en 60-talist. Låt mig åtminstone få leva i den illusionen.

I ingången av tonåren hade familjen äntligen sålt lantstället till förmån för en ny byggsats, nu i villaformat på en kommunal åker. Jag hade börjat åttan och klassen fick besök av någon som pratade om att åka på veckoläger för att lära sig om drogers skadeverkningar. Att marknadsföra det i min klass var nog som att sälja kärnkraftsandelar till Vänsterpartister.

I min klass var man mycket fränare om man tog fredagsfyllor på Smedbyberget. Där dracks renat i kollektiv form för en femtiolapp. Spriten köptes ut av någon sliten farbror som tog en klunk i provision. Det var verkligen ingen kö i klassen för att åka på antispritpredikningar, uppdraget var reserverat för ärketöntar.

Efter att ha varit tämligen ensam i grabblaget om att räcka upp handen, så var platsen säkrad. Jag åkte på ANT-kursen och hjärnan fylldes med begrepp som THC, sociala skador och alkoholkapital. Vi plöjde igenom pärmerna, sprängfylld med allt i ämnet, för att sedan hemma göra en föreläsning i klassen. En klass som givetvis var *våldigt* intresserade av att höra vad nörden hade att läsa upp innantill.

ILLUSTRATION: RURIK ZAITZEWSKY

Själv var jag helt såld på idén och på UNF. Att det fanns fler som tyckte som jag! Ganska snabbt åkte jag på allt som arrangerades. Kamratkretsen vidgades av UNF:are (och de som ville vara UNF:are trots att de gott och väl fyllt 26). Den senare kategorin kan jag idag se var en förutsättning för att jag kom iväg på så många upptåg. En posttacksamhetstanke till dessa, de hade både körkort och bil. Hjältar!

För något år sedan fick jag mitt 25-årsdiplom. Detta kvartsekelidiplom var sånt som tanter och farbröder fick när jag var UNF:are. Numera är det dock bara "ynglingar", om än med något högt hårfäste. Jag fick plötsligt perspektiv på det där klassrumsbesöket 1983. Det har varit livsavgörande på flera punkter. Förutom att jag träffade min fru, vilket har gett två konkreta konsekvenser på ett och sju år, så har jag fått vänner för livet med en makalös geografisk spridning. Jag har fått möjligheten att göra allt från UNF-blad till Egtyfseminarium i Schweiz.

Tänk att sitta på föreningsmöten med 85-åringar som resonerar kristallklart om livet och framtiden varvat med att sleva korv på Juniorläger. Att få utvecklas på Tollare eller Wendelsberg. Den spännvidden och de resurserna undrar jag om det går att finna någon annanstans.

Den här generationsövergipande gemenskapen är fantastisk att få vara en del av. IOGT-NTO har givit mig möten med människor som jag inte trodde fanns. Min mamma var en gång tvungen att få ur sig sin undertryckta reflektion: "Du har så konstiga kompisar i UNF". Kan man få en bättre komplimang än att jag får spela i det laget? Allt för en handuppräkning för drygt 25 år sedan. ■

Om Jörgen Rosin

Jörgen Rosin är 41 år, tvåbarnspappa och bosatt i Norrköping. Han har varit medlem i IOGT-NTO-rörelsen sedan 1983. Till vardags jobbar han som rådgivare på Trygghetsrådet. (Foto: Agnes Rosin)

Månadens medlem. Om minnesvärda världshändelser.

ANNIE MARIE SUNDBOM

ÅLDER 77 ÅR / GÖR PENSIONÄR. HOPPAS SKRIVA MINA MEMOARER / FAMILJ ENSAMSTÅENDE
BOR PÅ SÖDERMALM I STOCKHOLM, HAR HUS I GRISSLEHAMN / FÖRENING THE GLOBE

Hur länge har du varit medlem?

– Länge, i 64 år. Bägge mina föräldrar var aktiva inom nykterhetsrörelsen i Västerled, Örn-sköldsvik, så för mig föll det naturligt att vara med i ungdomslogen på orten. "Alla" var med. Vi åkte skidor, ordnade loppis, dans och annat kul. Nyfiken på alkohol har jag inte varit, jag har aldrig smakat. Jag har varit aktiv i perioder. Jag har bland annat suttit i förbundsstyrelsen och varit distriktsordförande i Uppsala. Men mest har mitt engagemang legat inom politiken.

Hur då?

– Som politiskt aktiv inom Socialdemokraterna försökte jag bland annat se till att det fanns bra alkoholfria alternativ vid olika evenemang. Och genom att vara mig själv har jag varit ett exempel på att man kan ha kul som nykter. Men när jag 1962 blev ombudsman på SSU och senare generalsekreterare för Landsrådet, LSU, hade jag inte längre tid att jobba för enbart nykterhetsfrågan. Det politiska och internationella engagemanget tog all min tid. Jag har också jobbat mycket med kvinnofrågor, ofta internationellt. Jag har varit aktiv inom såväl Grek-kommittén som Vietnam-kommittén och har genom mitt politiska arbete rest över hela världen, bland annat i Afrika och Asien.

Vilka världshändelser har gjort starkast intryck?

– Åh, det är många. När Grekland återfick demokratin. När Nelson Mandela frigavs. När Namibia fick sin självständighet. Jag minns också små ögonblick, guldskorn. Som när jag delade en läskande vattenmelon med en grupp barnsoldater jag besökte i Liberia.

Vad har livet lärt dig hittills?

– Att allt kan hända. Att man ska ta tillvara nuet och inte bekymra sig om framtiden. Det brukar ordna sig!

Vad gör dig glad?

– När jag inte har ont. Jag är reumatiker och tillbringar två månader per år på Teneriffa, vilket känns fantastiskt bra. Jag är en glad person som gärna umgås med mina kusiner, min syster och hennes barn. Jag uppskattar att vistas i naturen och att fotografera, helst blommor.

TEXT OCH FOTO MARIA ZAITZEWSKY

"Som när jag delade en
läskande vattenmelon med
en grupp barnsoldater jag
besökte i Liberia"

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

Här i rådhuset i centrala Ronneby har IOGT-NTO sitt café.

Caféet som blev en mötesplats i Ronneby

Sedan fyra år serverar IOGT-NTO:s Café Rådhuset i centrala Ronneby allt ifrån smörgåsar till våfflor, hembakade bullar och pajer. Eller Träffpunkt Rådhuset som det också kallas, eftersom det vackra huset blivit något av en träffpunkt mitt i Ronneby.

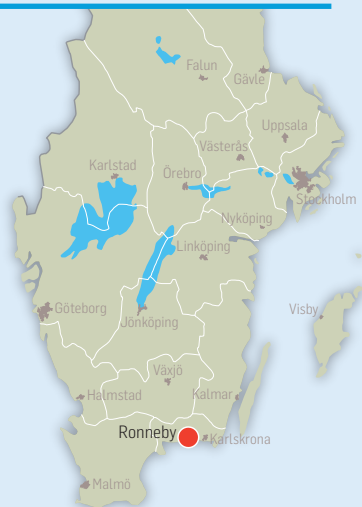
Här kan föreningar hyra in sig samtidigt som de fikar och dricker kaffe. Man har hållit öppet dagtid måndag till lördag och lockat till sig både medlemmar och andra fikasugna Ronnebybor. Genom reklamblad, lokala annonser, hemsida, mun-mot-mun-metoden, nätverk och möten har ryktet om det gemytliga caféet spritt sig och det har under årens lopp varit mycket älskat och välbesökt.

Caféet har varit stängt en tid för renovering, men

är nu öppnat igen – med nya friska tag och nya idéer. Varje månad är det ett nytt färgtema på dukningen och ett nytt bakverk att smaka. Väggarna har målats ljusa, liksom cafémöblerna. Under sommaren finns möjlighet för gästerna att sitta utomhus och fika.

– Det ska gå en grön tråd genom vår verksamhet. Vi använder bland annat ekologiskt kravodlat kaffe och choklad. Än har vi inte allt ekologiskt, men vi jobbar på det, berättar konsulenten Pia Markolin, som jobbar med att utveckla caféverksamheten. Lagad mat får inte serveras, men däremot processad mat som bakverk, mackor och sallader. Just nu serveras godsaker på årstidstemat rabarber och jordgubbar.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Pias 10 tips för caféverksamhet

- 1** Våga prova!
- 2** Skaffa ändamålsenliga lokaler med så kallat beredningsrum. Bakning måste ske i ett rum, förberedelser av smörgåsar och bakverk i ett annat.
- 3** Ta reda på vilka regler som gäller för caféer hos kommunens tillsynsmyndighet.
- 4** Ha en fräsch inredning, måla om väggar och möbler och ha teman. Byt färgtema i textilier och bordsdekorationer månad för månad. Nytt lockar fler besökare.
- 5** Ha ett "månadens bakverk".
- 6** Håll ett lagom stort sortiment, men det ska alltid vara nybakat och fräscht.
- 7** Läs recept, prova nytt!
- 8** Om något fungerat bra, upprepa succén.
- 9** Gör reklam via flygblad, hemsida, annonser och genom att prata med folk.
- 10** Behandla kunden som ett guldpaket. Le, var vänlig och ge full service. Krångla inte, allt går att lösa.

FOTO: JOHANNA WÄGSTROM

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

25 procent av befolkningen har aldrig haft kontakt med föreningslivet. Hur ska folkrörelserna ska locka dem?

Hur når vi de sista 25 procenten?

Det ideella engagemanget i Sverige är större än någonsin. Det visar den nya stora befolkningsstudien som Ersta Sköndal Högskola genomfört på regeringens uppdrag. Av den framgår det bland annat att *den svenska folkrörelsetraditionen lever och frodas*. Dessutom uppstår det hela tiden nya typer av organisationer och nätverk. Inte minst bland unga människor, som engagerar sig mer än någonsin.

Vad är det då som gör att vi arbetar ideellt, att vi blir medlemmar i en organisation? Studien visar att en förkrossande majoritet av oss som är engagerade i en förening har föräldrar som också varit det. Det ideella intresset går i arv. De som engagerar sig mest är de som har mest utbildning och tjänar mest, de har redan ett stort socialt kapital och starka nätverk. Men 25 procent av Sveriges vuxna befolkning har aldrig haft någon kontakt med föreningslivet. Det handlar ofta om människor i utanförskap. Som skulle ha tid att lägga på ett ideellt arbete, och som dessutom genom föreningslivet skulle kunna få tillgång till en social arena.

Vad gör vi i de svenska folkrörelserna åt detta? Är vi nöjda med att engagemanget ökar och att vi når 75 procent? Eller är det dags att bestämma att vi faktiskt vill nå den sista fjärdedelen också? Personligen är jag övertygad om att de inte bara behöver oss. Vi behöver dem, minst lika mycket.

IOGT-NTO är, som flera svenska folkrörelser, en 1800-talsorganisation. Vi bär med oss bilder från när vi bildades: Hur vi förtryckta och eländiga gick samman, organiserade oss, reste oss ur misären och byggde folkhemmet. Men bilden har förändrats. Nu är vi föreningsmänniskor i de allra flesta fall högst välkammad medelklass, varken förtryckta eller eländiga.

Så hur når vi då de 25 procenten? Ja, faktum är att vi i vår egen organisation IOGT-NTO har exempel på att vi faktiskt lyckats. I vår kamratstödsverksamhet till exempel, i hundratals grupper runt om i landet, finns det *bland annat* massor av medlemmar som aldrig varit med i någon som helst förening innan de hittade oss. Och som kanske inte alltid har så stora kunskaper om traditionellt folkrörelsearbete. Men som har massor av *andra* kunskaper som vi gamla föreningsrävar behöver få ta del av för att utvecklas.

Vi har bland våra medlemmar idag alltmer blandade åldrar, alltmer blandad etnisk bakgrund och väldigt olika typer av livserfarenhet. Johan von Essen, en av forskarna bakom studien, brukar säga att "föreningslivet i stort går ut på att lära sig stå ut med andra människor som inte är som man själv".

En vacker tanke, tycker jag.

Anna Carlstedt

Fråga FS!

MEJLA TILL
accent@iogt.se

Förbundsstyrelsen svarar på läsarnas frågor.

Skriv en fråga! Ställ förbundsstyrelsen mot vägen.

Nu får du som medlem möjlighet att ställa frågor om IOGT-NTO till förbundsstyrelsen. Undrar du över något om organisationen har du chansen att få svar nu.

Skicka in din fråga till accent@iogt.se eller Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm.

IOGT-NTO:s förbundsstyrelse

Anna Carlstedt, ordförande
Stockholm

Kjell-Ove Oscarsson,
vice ordförande, Hässelby

Maj-Lis Löw, sekreterare
Mariefred

Åsa Hagman, kassör
Upplands Väsby

Jan Linde, studieledare
Mölnlycke

Siv Bard, ledamot
Örnsköldsvik

Monica Ståhl, ledamot
Storfors

Sven-Gösta Pettersson,
ledamot, Piteå

Joakim Löfbom, ledamot
Skellefteå

Carl-Åke Andersson, ledamot
Nyköping

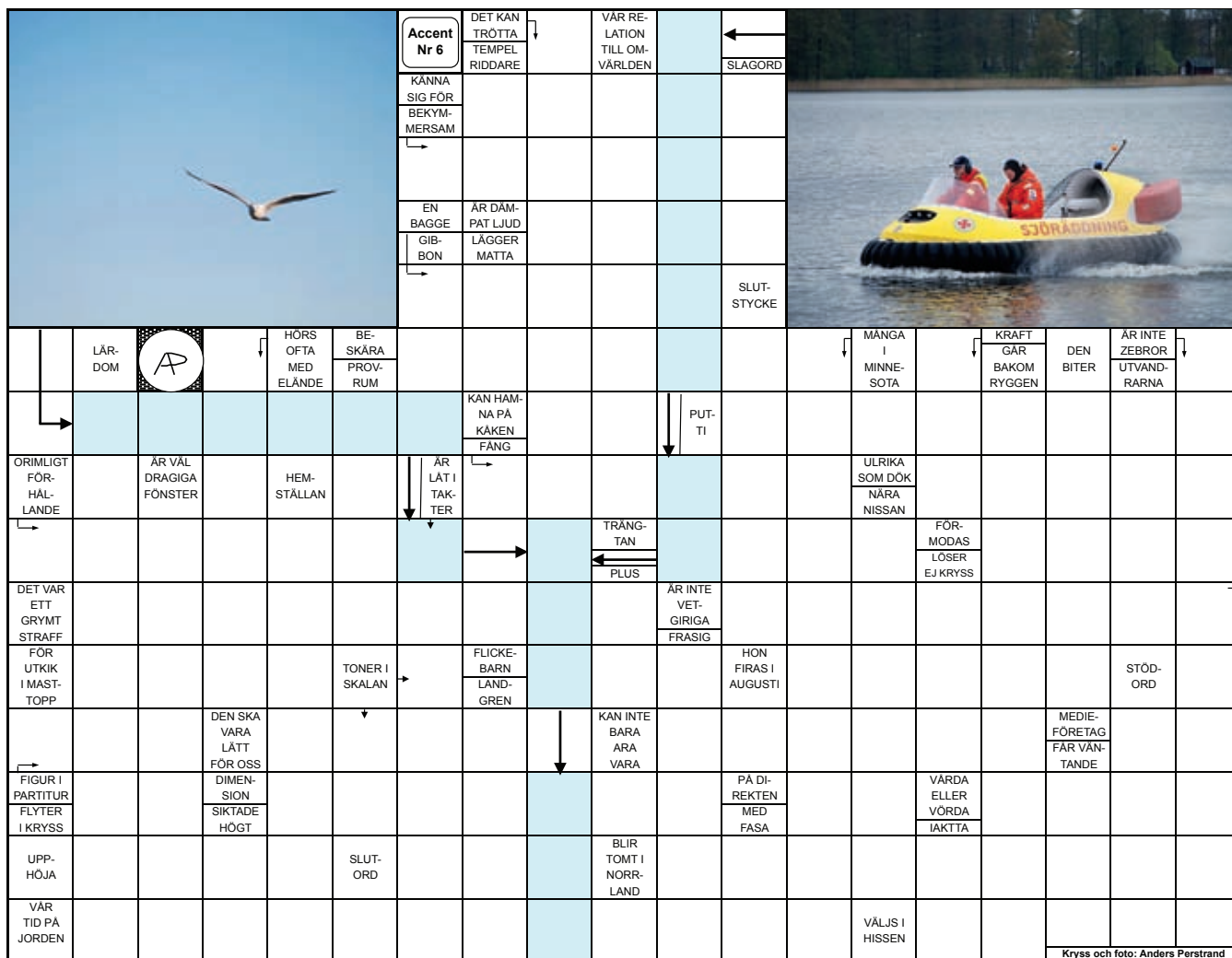
Salam Kaskas, ledamot
Göteborg

Per Lodenius, ledamot
Norrtälje

Lena Nilsson, ledamot
Nybro

SKICKA IN OCH VINN!

Miljonlotter i potten. Tre lotter vinner förstapristagaren, en lott vardera får de tio som därefter har tur i dragningen.

Skicka in lösningen till Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm, senast 20 september 2010. Märk kuvertet Kryss 6/2010.

NAMN

ADDRESS

POSTADDRESS

Första pris, tre Miljonlotter: **Arne Friberg**, Köping. Sidovinster, varsin Miljonlott: **Yvonne Samuelsson**, Malmö; **Torbernt Karlsson**, Växjö; **Siv Bång**, Alvesta; **Gunnel Rylander**, Vetlanda; **Gösta Wigersand**, Bollnäs; **Elisabeth Rinne**, Uggelfors 5, Riddarhyttan; **Veronica Bjuhr**, Lycksele; **Lars Lindgren**, Mariefred; **Verna Hallin**, Överhörnås och **Eric Magnér**, Broby. Accent gratulerar!

																	A		R			E
																N	E		A	P	E	L
																K	O	L	I	B	R	
																	N	I				X
↓				U		A		M			M	A	S	Y	A				F		P	I
N	Y	C	K	E	L	H	A	R	P	A			Ö	M					O	T	U	R
	T	R	U	M	P	E	N			N	O	V	E	L					L		B	E
S	P	E	L			A	D	L	A	D	E	S							K	U	L	T
	O	P	E	R	A		O		M	O	T		S	A					M		I	
	S	E	L	A	R		L		B	L	I	C	K	P					U	N	K	T
U	T	S	E			A	N	I	T	R	A	S	▶	D	A	N			S		G	Ä
Accent-kräys nr 4-2010 Lösning				▶ B A N J O					K	B	E	I	R	U	T							
					R		A	S	A	T	O	R		K	E	N						
					T	R	A	F	I	K		R	Ö	R	E	L	S	E				
					A	V	S	A	T	T	E	S			R	Ä	T	T				

Världens Barn

Radiohjälpen 90 1950-6

Läs mer om Världens Barn på svt.se/radiohjälpen

Var med i årets största insamlingsfest

Gör som 45 000 andra:

Ge av din tid till

Världens Barn!

Din insats gör skillnad!

Anmäl dig nu

till riksinsamlingen

Världens Barn 2010!

Årets riksinsamling för Världens Barn kulminerar lördagarna den 9 och den 16 oktober. Dessa dagar går vi man ur huse för att förbättra livsvillkoren för barn runt om i världen. Det finns ett stort engagemang i hela vår land för barn som har det svårt. Därför inbjuder vi – Radiohjälpen tillsammans med tolv välkända ideella organisationer – dig eller din förening att delta i årets stora insamlingsfest: Riksinsamlingen för Världens Barn. Vi ber om en timme eller två för att stärka barnens rätt till utbildning, hälsa och en värdig framtid. Anmäl dig/er till Världens Barns riksinsamling den 9 och den 16 oktober! Sveriges television ger god draghjälp åt våra insatser genom sina sändningar:

Söndag 10/10 kl 18.15-19.30 i SVT1

Fredag 15/10 kl 20.00-22.00 i SVT1

Afrikagrupperna
Diakonia
Erikshjälpen
Hoppets Stjärna

Individuell Människohjälp
IOGT-NTO-rörelsen
Kooperation Utan Gränser
Lions

PMU InterLife
Rädda Barnen
Svenska Röda Korset
Svenska kyrkan

Fyll i och skicka in anmälningstalongen redan idag!

Jag vill delta i Riksinsamlingen för Världens Barn den 9 och den 16 oktober!

☐ Jag vill delta lördag den 9 oktober ☐ Jag vill delta lördag den 16 oktober

Namn

Adress

Postnummer Ort

Telefonnummer Mobil

E-post

Ange också i vilken
kommun du är bosatt

porto

Organisation

Att:

Adress

Postnr + 0-+

Posttidning B

Accent, Box 12825
112 97 Stockholm

Visst är det skönt att slippa fundera!

Att vara rätt försäkrad är viktigt, det vet alla. Och du vill naturligtvis inte betala mer än nödvändigt för dina försäkringar. Då kan du lugnt luta dig tillbaka.

Som medlem i IOGT-NTO har du bättre villkor och lägre pris på försäkringarna hos SalusAnsvar än andra. Dessutom erbjuds du snabb och personlig service om något skulle hända.

Det ger dig både tid och pengar över till att göra något roligare.

Gå in på **www.salusansvar.se/iogtnto**
eller ring **0200-87 60 50**. Välkommen!

SalusAnsvar har under nästan 80 år haft förtroendet att få samarbeta med nykterhetsrörelsen. Vi har under hela tiden stött det ständigt pågående arbetet inom alkohol- och narkotikafrågor.

IOGT-NTO i samarbete med

SALUSANSVAR